

**ОДИТЕН ДОКЛАД НА СМЕТНАТА ПАЛАТА
№ 0400109022**

за извършен финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на
Държавното предприятие "Научно-производствен център" за 2021 г.

София, 2023 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията	3
Част I. Докладване относно одита на отчет	5
Отказ от изразяване на мнение	5
База за отказа от изразяване на мнение.....	5
Други въпроси – невъзможност за оттегляне от одитния ангажимент.....	5
Правно основание за извършване на одита	34
Отговорности на ръководството за отчет	34
Отговорности на Сметната палата за одита на отчет	35
Приложение № 1 Опис на одитните доказателства	35

Списък на съкращенията

ГФО	Годишен финансов отчет
ДДС	Дирекция „Държавно съкровище“ в МФ
ДП НПЦ	Държавното предприятие "Научно-производствен център"
ДМА	Дълготрайни материални активи
ДСД	Други сметки и дейности
ЕБК	Единна бюджетна класификация
ЗПФ	Закон за публичните финанси
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
МФ	Министерство на финансите
НМДА	Нематериални дълготрайни активи
ОПР	Отчет за приходите и разходите
СБО	Сметкоплан на бюджетните организации
СЕС	Сметки за средства от Европейския съюз
СП ОСЗ – Видин	Специализирано поделение Опитна станция по земеделие – Видин
СП ОСЗ – Хан Крум	Специализирано поделение Опитна станция по земеделие – Хан Крум
СП ОСЗИР – Кърджали	Специализирано поделение Опитна станция по земеделие в Източните Родопи – Кърджали
СП ОСЗМК – Лозница	Специализирано поделение Опитна станция по зърнени и маслодайни култури – Лозница
СП ОСЗТФК – Лом	Специализирано поделение Опитна станция по зърнени, технически и фуражни култури – Лом
СП ОСКЗ - Силистра	Специализирано поделение Опитна станция по кайсията и земеделие – Силистра
СП ОСКПЗ – Самоков	Специализирано поделение Опитна станция по картофите и планинско земеделие – Самоков
СП ОСЛВ – Варна	Специализирано поделение Опитна станция по лозарство и винарство – Варна
СП ОСОЗ – Сливен	Специализирано поделение Опитна станция по овощарство и земеделие – Сливен
СП ОСПЗ - Пазарджик	Специализирано поделение Опитна станция по поливно земеделие – Пазарджик
СП ОССЗК – Павликени	Специализирано поделение Опитна станция по соята и зърнените култури – Павликени
СП ОСТЗ – Хасково	Специализирано поделение Опитна станция по тютюна и земеделие – Хасково

СП ОСТНЗ - Поморие	Специализирано поделение Опитна станция по трайни насаждения и земеделие – Поморие
ССА	Селскостопанската академия
ЦУ	Централно управление

**ДО
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**ДО
Г-ЖА ГАЛЯ ЦВЕТАНОВА
ДИРЕКТОР НА
ДЪРЖАВНОТО ПРЕДПРИЯТИЕ
„НАУЧНО-ПРОИЗВОДСТВЕН
ЦЕНТЪР“**

Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет

Отказ от изразяване на мнение

По силата на закона Сметната палата беше ангажирана да извърши финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на Държавното предприятие "Научно-производствен център", състоящ се от консолидиран баланс към 31 декември 2021 г., консолидиран отчет за приходите и разходите, консолидиран отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към консолидирания финансов отчет, включително пояснения за прилаганата счетоводна политика.

Сметната палата не изразява мнение относно приложения консолидиран годишен финансов отчет. Поради значимостта на въпросите, описани в раздел *База за отказ от изразяване на мнение* от настоящия доклад, Сметната палата не беше в състояние да получи достатъчни и уместни одитни доказателства, които да осигурят база за изразяване на одитно мнение относно този консолидиран годишен финансов отчет.

База за отказа от изразяване на мнение

При финансовия одит на Годишния финансов отчет (ГФО) за 2021 г. на Държавното предприятие "Научно-производствен център" (ДП НПЦ) са установени несъответствия и неправилни отчитания, като възможният ефект върху финансовия отчет на неразкритите неправилни отчитания, ако има такива, би могъл да бъде съществен и всеобхватен, както следва:

1. Поради непредставяне на изисквана хронологично систематизирана информация за отчитането на касова основа на стопански операции от първични и/или вторични счетоводни документи - хронологични описи/регистри от седем (от общо тринадесет)

специализирани поделения,¹ одитният екип не може да извърши анализ и да установи причините за установени разлики между сумите, отчетени по параграфите/подпараграфите от Единната бюджетна класификация (ЕБК) за 2021 г., и сумите, осчетоводени по счетоводните сметки от СБО за приходи, разходи, трансфери и операции с финансови активи и пасиви към 31.12.2021 г. в ДП НПСЦ.²

Цитираните факти и обстоятелства са съществено ограничение в одита, което не позволява да се потвърдят съществени позиции, включени във финансовия отчет към 31.12.2021 г.

Не са спазени разпоредбите на чл. 39, във връзка с чл. 40 от Закона за Сметна палата, относно упражняване на правомощията на одиторите от Сметната палата, във връзка с непредставяне на информация от одитирания обект, което е съществено по характер.

2. Изпълнена е одитна процедура за съпоставяне на салдата и оборотите по счетоводни сметки от Сметкоплан на бюджетните организации (СБО) от представената за одит в Сметната палата сборна оборотна ведомост и Баланс изготвен по макет на Министерство на финансите (МФ), със същата информация по оборотните ведомости на специализираните поделения и Централно управление (ЦУ) на ДП НПСЦ, както и процедура за съпоставяне на данните на финансовия отчет в началото на текущия отчетен период (2021 г.) с данните в края на предходния отчетен период (2020 г.).

2.1. Установиха се разлики в началните салда, оборотите и крайните салда, както следва:³

2.1.1. В отчетна група „Бюджет“, по 20 счетоводни сметки, като в сборната оборотна ведомост на ДП НПСЦ, представена на МФ и Сметната палата, по-съществени разлики са в крайните салда на сметки: 1001 „Разполагаем капитал“ в по-малко със 135 204 лв., 1101 „Акумулирано изменение на нетните активи“ в повече с 14 046 лв., 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и разходвани средства“ в повече с 38 878 лв., 6992 „Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития“ в повече с 20 539 лв., 7481 „Получени текущи помощи и дарения от Европейския съюз“ в повече с 82 714 лв. и др., от информацията по оборотните ведомости на специализираните поделения и ЦУ.

2.1.2. В отчетна група Сметки за средства от Европейския съюз (СЕС), по 26 счетоводни сметки, като в сборната оборотна ведомост на ДП НПСЦ, представена на МФ и Сметната палата, по-съществени разлики са в крайните салда на сметки: 1101 „Акумулирано изменение на нетните активи“ в повече с 231 381 лв., 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и разходвани средства“ в повече с 471 033 лв., 6019 „Разходи за други материали“ в по-малко с 93 531 лв., 7481 „Получени текущи помощи и дарения от Европейския съюз“ в повече със 115 254 лв., 7501 „Вътрешни касови трансфери в левове“ в по-малко с 27 949 лв., 9860 „Възникнали нови задължения за разходи“ в повече със 129 669 лв. и др., от информацията по оборотните ведомости на специализираните поделения и ЦУ.

2.1.3. В отчетна група Други сметки и дейности (ДСД), в сборната оборотна ведомост на ДП НПСЦ, представена на МФ и Сметната палата, разликите са в крайните

¹ СП ОСЗ – Видин; СП ОСЗ – Хан Крум (СП ОСЗ – Хан Крум не са представили и хронологично систематизирана информация за отчитането на начислена основа на стопански операции); СП ОСЗТФК – Лом; СП ОСКЗ – Силистра; СП ОСЛВ – Варна; СП ОСПЗ – Пазарджик и СП ОСТЗ – Хасково.

² ОД №№ 15 и 16

³ ОД № 11

салда на сметки 1101 „Акумулирано изменение на нетните активи“ в по-малко с 25 943 лв. и 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ в по-малко с 25 943 лв. от информацията по оборотните ведомости на специализираните поделения и ЦУ.

2.2 При съпоставяне на данните на финансовия отчет в началото на текущия отчетен период (2021 г.) с данните в края на предходния отчетен период (2020 г.) се установиха разлики в началните салда както следва:⁴

2.2.1. В отчетна група „Бюджет“, по 52 балансови сметки и по 8 задбалансови сметки, като по-съществени разлики са в началните салда за 2021 г. спрямо крайните салда към 31.12.2020 г. на сметки: 2031 „Административни сгради“ в по-малко с 269 272 лв., 2059 „Други транспортни средства“ в по-малко с 36 780 лв., 2079 „Други дълготрайни материални активи в процес на придобиване“ в по-малко с 88 893 лв., 3020 „Материали“ в по-малко с 93 846 лв., 3030 „Продукция“ в по-малко със 121 161 лв., 4110 „Вземания от клиенти от страната“ в по-малко със 109 841 лв., 4261 „Вземания от подотчетни местни лица“ в по-малко със 17 833 лв., 4511 „Разчети за данък добавена стойност“ в по-малко с 89 258 лв., 4887 „Вземания от други дебитори - местни лица (приходно-разходни позиции)“ в по-малко с 39 439 лв., 4895 „Задължения към други кредитори - местни лица (финансиращи позиции)“ в по-малко с 15 395 лв., 2039 „Други сгради“ в повече със 73 434 лв., 2414 „Амортизация на машини, съоръжения, оборудване“ в повече с 50 495 лв., 4010 „Задължения към доставчици от страната“ в повече със 161 099 лв., 4120 „Задължения по аванси към клиенти от страната“ в повече с 20 729 лв., 4211 „Задължения към работници, служители и друг персонал - местни лица“ в повече с 59 921 лв., 4659 „Разчети между бюджети, сметки и фондове за поети осигурителни вноски и данъци“ в повече с 382 580 лв., 4885 „Вземания от други дебитори - местни лица (финансиращи позиции)“ в повече с 28 201 лв.

2.2.2. В отчетна група СЕС, началното салдо за 2021 г. по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ е в по-малко с 5 000 лв. и по сметка 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" е в повече с 5 000 лв.

2.2.3. В отчетна група ДСД, началното салдо за 2021 г. спрямо крайното салдо към 31.12.2020 г. по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ е в по-малко с 25 943 лв.

Съгласно становище от главният счетоводител на ДП НПЦ разликите се дължат на това, че консолидираните оборотни ведомости на 13-те специализирани поделения (представени на ЦУ за обобщаване) не са окончателни, не съдържат информация за всички възникнали (начислени) балансови вземания и задължения, съответно приходи и разходи и не е отразена (начислена) информация за задбалансови вземания и задължения, в т.ч. за поетите ангажименти за разходи, и за възникналите нови задължения за разходи.

Поради допуснатите разлики между представените данни в баланса на ДП НПЦ за 2021 г. и обобщените данни от оборотните ведомости на специализираните поделения и допуснатите разлики между крайните салда към 31.12.2020 г. и началните салда за 2021 г., както и отказа от изразяване на мнение при извършени финансови одити на годишните финансови отчети на ДП НПЦ за 2018 г., 2019 г. и 2020 г., одитният екип не може да изрази разумна увереност относно точността и верността на началните и крайните салда за активите и пасивите по баланса на ДП НПЦ към 31.12.2021 г.

Не са спазени изискванията на чл. 24, ал. 2 от Закона за счетоводството за достоверното представяне на ефектите от операциите, други събития и условия в съответствие с определенията и критериите за признаване на активи, пасиви, приходи и разходи, заложен в приложимите счетоводни стандарти, което е нарушение на бюджетната дисциплина по смисъла на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона

⁴ ОД №№ 12, 13 и 14

за публичните финанси (ЗПФ).

Не са спазени изискванията на чл. 26, ал. 1, т. 5 от Закона за счетоводството за стойностна връзка между начален и краен баланс.

Подписаните декларации от ръководството на предприятието, съгласно изискванията на т. т. 21.2 и 66 от ДДС № 7 от 2021 г. на МФ за удостоверяване идентичност на подадените данни в Информационната система на МФ и представените в Сметната палата с тези от счетоводната система, са изготвени формално и не гарантират верността на финансовия отчет.

Не са спазени указанията на МФ, дадени с т. 43 на ДДС № 7 от 2021 г. относно изискването при изготвянето на оборотната ведомост, която подлежи на представяне в МФ и Сметната палата, следва да са осчетоводени всички активи и пасиви, включително задбалансови, както и всички приходи и разходи, отнасящи се за 2021 г.

Допуснатото неправилно отчитане е оценено като съществено по характер и всеобхватно, като има ефект върху Баланса и Отчета за приходите и разходите (ОПР) на ДП НПС към 31.12.2021 г.

Сметната палата констатира следните неправилни отчитания, които поотделно или като съвкупност, биха довели до модификация на одитното мнение:

I. Установени неправилни отчитания в предходни финансови одити на ГФО на ДП НПС, некоригирани към 31.12.2021 г.

3. На основание Закона за Селскостопанската академия (ССА)⁵ и заповед № РД 41-30 от 30.10.2018 г. на министъра на земеделието, храните и горите, при създаването си през 2018 г. ДП НПС е правоприемник⁶ на активите и пасивите на 16 закрити държавни предприятия. В структурата⁷ на предприятието са включени ЦУ и 13 специализирани поделения (опитни станции). Съгласно Обобщената справка⁸ за дълготрайните материални активи (ДМА) на държавното предприятие към ССА, от чието имущество се образува имуществото на ДП НПС, предоставените активи от закритите предприятия са с обща отчетна стойност 3 973 823 лв.⁹ За активите не са посочени балансовата им стойност и акумулираните амортизации към датата на закриване на държавните предприятия и поемането им в новообразуваното предприятие.

Със заповед № РД-01-001 от 26.11.2018 г. на директора на ДП НПС, на специализираните поделения към държавното предприятие са предоставени за управление активите от вече закритите държавни предприятия по отчетна стойност, както са описани в заповедта на министъра на земеделието, храните и горите за създаването на ДП НПС.

При отчитането и представянето на поетите активи в сборния баланс на ДП НПС към 01.01.2019 г. и към 31.12.2019 г. в 11 от 13-те специализирани поделения на

⁵ чл. 6 от Закона за Селскостопанската академия и Закона за изменение и допълнение на Закона за Селскостопанската академия (обн. ДВ, брой 22 от 13.03.2018 г.)

⁶ параграф 15 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за Селскостопанска академия

⁷ приложение № 3 към чл. 59, т. 2 от Устройствен правилник на Селскостопанската академия

⁸ публикувана в Търговския регистър

⁹ Заповед № РД 41-30 от 30.10.2018 г. на министъра на земеделието, храните и горите и Обобщена справка за ДМА на ДП към ССА, от чието имущество се образува имуществото на ДП НПС (публикувана и достъпна в Търговския регистър)

предприятието¹⁰ е приложен различен подход. В две СП¹¹ поетите активи са заведени по отчетната им стойност, както е посочено в Обобщената справка за ДМА на ДП към ССА и в приложението на заповед № РД-01-001 от 26.11.2018 г. на директора на ДП НПЦ. В останалите девет СП поетите активи са признати по балансова стойност, след приспаданати акумулирани амортизации към периода на закриването на държавните предприятия.¹²

В резултат на приложения различен подход при завеждането на поетите активи в специализираните поделения на новообразуваното през 2018 г. ДП НПЦ, представената стойност на дълготрайните активи в Баланса на ДП НПЦ към 01.01.2019 г. и към 31.12.2019 г. не е в съответствие с дефинициите за „балансирана стойност“¹³ и не представя вярно и точно действителната балансова стойност на поетите активи, която биха имали те при завеждането им по балансова стойност във встъпителните баланси на специализираните поделения.

Допуснатото неправилно отчитане е установено и при извършения финансов одит на ГФО на ДП НПЦ за 2019 г. и 2020 г., и не е коригирано към 31.12.2021 г. (в посочения период не е извършен преглед за преценка/обезценка на активите).¹⁴

Не са спазени указанията на т. 23.1 от писмо ДДС № 20 от 2004 г. на МФ при реорганизацията на търговско дружество в бюджетно предприятие, поемането на активи и пасиви да се завеждат балансово признати активи и пасиви.

Не са спазени разпоредбите на чл. 24 ал. 1 от ЗСч, относно вярното и честно представяне на имущественото и финансовото състояние и финансовите резултати от дейността на предприятието.

Допуснатото неправилно отчитане е оценено като съществено по характер и има ефект върху позициите за дълготрайните активи от Баланса и разходите за амортизации от ОПР към 31.12.2021 г. на ДП НПЦ.

4. В Специализирано поделение Опитна станция по овощарство и земеделие – Сливен (СП ОСОЗ - Сливен), в оборотната ведомост към 31.12.2019 г. по сметки от раздел 2 „Сметки за дълготрайни материални и нематериални активи“ на СБО не са признати активи, с обща отчетна стойност 17 982 лв.^{15, 16}

Допуснатото неправилно отчитане е установено при извършения финансов одит на ГФО за 2019 г. и 2020 г.

По време на одита е получено становище от СП ОСОЗ - Сливен, както следва:

- компютърна конфигурация и преносим компютър, на обща стойност 1 814 лв., са приети от ОСЗ - Ямбол, същите са закупени 2009 г. и са неработещи, с липсващи части;
- навес, с отчетна стойност 7 968 лв., е приет от ОСОЗ - Сливен – ДП с нулева балансова стойност и същият е разбиван многократно;
- лек автомобил, на стойност 16 878 лв., е класифициран неправилно по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“, вместо по сметка

¹⁰ При финансов одит на ГФО за 2019 г. и за 2020 г. не са представени баланси на СП ОСЛВ - Варна и СП ОСТНЗ – Поморие за 2019, поради което одитния екип не може да потвърди подхода на завеждане на активи във встъпителния баланс на поделенията. От гл. счетоводител на СП ОСЛВ – Варна е получено писмо, че в момента се уточняват салдата по група 20.

¹¹ Опитна станция по земеделие – Видин и СП ОСОЗ – Сливен

¹² ОД № 17

¹³ Съгласно дефинициите по т. 9 от писмо ДДС № 05 от 2016 на МФ

¹⁴ Посочено в констатация 20.4.2 от настоящия доклад

¹⁵ в т.ч.: навес за 7 968 лв.; лек автомобил за 8 200 лв. и компютри за 1 814 лв.

¹⁶ ОД № 17

2051 „Леки автомобили”, което е в несъответствие с възприетия подход за класифициране на дълготрайните материални активи по сметки от група 20 „Дълготрайни материални активи“ от Раздел *Дълготрайни активи* от Счетоводната политика на ДП НПСЦ (СчП).

От специализираното поделение не са предприети коригиращи действия през 2021 г. за бракуване и/или признаване на ДМА в съответствие с техния характер.

На одитния екип не са представени документи удостоверяващи предприетите действия за корекция на констатираното неправилно отчитане при извършен финансов одит на ДП НПСЦ за 2020 г. Информацията е искана с писма с вх. № 1201-6 от 27.06.2022 г., вх. № 1201-23 от 25.07.2022 г. и вх. № 1201-25 от 02.08.2022 г. Предвид непредставянето на документи удостоверяващи предприетите действия за корекция на констатираното неправилно отчитане, одитния екип не може да изрази увереност, че неправилното отчитане е коригирано само въз основа на писмените пояснения.

Не са спазени разпоредбите на чл. 24 ал. 1 от ЗСч, относно вярното и честно представяне на имущественото и финансовото състояние и финансовите резултати от дейността на предприятието.

Не е спазено изискването за осчетоводяването на стопанските операции по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

С размера на допуснатото неправилно отчитане са занижени шифри 0011 „Сгради“ - 7 968 лв., 0012 „Компютри, транспортни средства, оборудване“ - 10 014 лв. и е завишен шифър 0014 „ДМА в процес на придобиване“ - 16 878 лв. от актива на баланса.

5. При извършения финансов одит на ГФО на ДП НПСЦ за 2019 г. е установено, че задължения на закрито държавно предприятие,¹⁷ чиито нетни активи и пасиви са поети от Специализирано поделение Опитна станция по земеделие – Видин (СП ОСЗ – Видин), по четири договора от 2000 г. и 2001 г. с Държавен фонд „Земеделие“ (ДФЗ) за получена целева финансова линия за подпомагане на земеделските производители, общо в размер на 51 426 лв., не са осчетоводени през 2018 г. и 2019 г. предвид поемането на пасивите от закритите предприятия в ДП НПСЦ. За задълженията, поети от СП ОСЗ – Видин, не са определени и осчетоводени дължимите за забавата на плащанията лихви, следствие на което не са начислени и в увеличение на общо дължимите от ДП НПСЦ. Дължимите за възстановяване на ДФЗ целеви финансови средства, включително припадащите се за тях лихви, не са признати в баланса на ДП НПСЦ за 2019 г.¹⁸

На одитния екип е предоставено становище от СП ОСЗ – Видин (правоприемник на Комплексна опитна станция - Видин), като част от структурните поделения към ДП НПСЦ. Съгласно становището¹⁹, от СП ОСЗ – Видин не са предприети действия за коригиране на установеното неправилно отчитане, т.к. задълженията са се погасили по давност.²⁰ По време на финансовия одит на ГФО за 2020 г., одитният екип е поискано експертно становище от дирекция „Правно-нормативно осигуряване” на Сметна палата,

¹⁷ Закритото Държавно предприятие „Опитна станция по земеделие“ Видин.

¹⁸ ОД № 17

¹⁹ Заключение по даденото становище от Видин: „За СП ОСЗ - Видин не е налице правно задължение да вписва процесните задължения, да начислява лихви тъй като същите са погасени по давност и ДП НПСЦ/СП ОСЗ - Видин“ не признават процесните задължения за дължими поради погасяването им по давност“

²⁰ Становище от СП ОСЗ – Видин

като е получен следния отговор: „За да се установи категорично, дали е налице основание одитният екип, извършващ финансов одит на ГФО на ДП НПСЦ за 2020 г., да приеме обосновката на одитираната организация за настъпила давност по задължения (включително и дължими лихви за просрочие) по 4 броя договори от 2000 г. и 2001 г., следва да се предостави допълнително информация дали са налице предприети от Държавен фонд „Земеделие“ действия по принудително събиране на вземанията за главница, лихви, и евентуално лихви за забава по договорите, както и дали не е налице пълно или частично изпълнение на задълженията по договора въз основа на предприетите действия по принудително събиране на вземанията, като бъде извършена преценка дали тези действия са довели до спиране и прекъсване на давностния срок за горепосочените задължения.

В случай, че не са предприети действия по принудително събиране на вземанията за главница по горепосочените договори, то същите са се погасили с изтичането на 5-годишен давностен срок от момента на възникване на изискуемостта, а лихвите по договорите са се погасили с 3-годишен давностен срок, който започва да тече от момента на възникване на задължението за плащането им, като се има предвид също, че е налице забрана за начисляване на лихви върху лихви в договорните отношения“.

По време на финансов одит на ГФО за 2020 г. и 2021 г. на одитния екип не е предоставена изисканата информация от СП ОСЗ – Видин, относно наличие на предприети от Държавен фонд „Земеделие“ действия по принудително събиране на вземанията за главница, лихви и евентуално лихви за забава по договорите, както и дали не е налице пълно или частично изпълнение на задълженията по договора въз основа на предприетите действия по принудително събиране на вземанията, във връзка с което екипът ще счита неправилното отчитане за некоригирано.

Не са спазени разпоредбите на чл. 24 ал. 1 от ЗСч, относно вярното и честно представяне на имущественото и финансовото състояние и финансовите резултати от дейността на предприятието.

Не са спазени указанията на т. 43 от ДДС № 7 от 2021 г. на МФ относно осчетоводяването на всички активи и пасиви, както и всички приходи и разходи, отнасящи се за 2021 г.

Допуснатото неправилно отчитане е оценено като съществено по характер, т.к. има ефект върху позициите за задълженията от Баланса към 31.12.2021 г. на ДП НПСЦ.

6. При извършения финансов одит на ГФО за 2020 г. е установено, че в четири специализирани поделения (Специализирано поделение Опитна станция по земеделие – Хан Крум (СП ОСЗ - Хан Крум), СП ОСЗ Видин, СП ОСОЗ – Сливен и Специализирано поделение Опитна станция по картофите и планинско земеделие – Самоков (СП ОСКПЗ - Самоков), са осчетоводени приходи от продажба на продукцията по сметка 7113 „Приходи от продажби на продукцията“, в общ размер на 134 158 лв. (СП ОСЗ - Хан Крум – 38 930 лв., СП ОСЗ Видин – 21 851 лв., СП ОСОЗ Сливен – 59 568 лв. и СП ОСКПЗ - Самоков – 13 809 лв.), но не са съставени счетоводни записвания по сметка 6113 „Отчетна стойност на продадена продукцията“ и сметка от група 30 „Материали, продукцията, стоки“.²¹

6.1. От СП ОСЗ - Хан Крум на одитния екип е представено становище, че за коригиране на неправилното отчитане приходите от продукцията, в размер на 38 930 лв., са отнесени по сметки 6113 „Балансова стойност на продадена продукцията“ и 3030

²¹ ОД № 17

„Продукция“. Представен е и дневник на сметка 3030 „Продукция“, като записванията са осчетоводени за 2020 г.²²

В представената оборотна ведомост по макет на МФ за 2020 г. (при извършения финансов одит на ГФО на ДП НПЦ за 2020 г. от СП ОСЗ - Хан Крум не са представени изискваните оборотна ведомост - генерирана от счетоводния продукт и хронологични описи на счетоводните записвания за 2020 г.), крайното салдо по сметка 3010 „Незавършено производство“ е 17 139 лв., по сметка 3020 „Материали“ е 37 595 лв., по сметка 3030 „Продукция“ е 24 118 лв., а в представената оборотна ведомост генерирана от счетоводния продукт и по макет на МФ за 2021 г. началните салда са както следва: по сметка 3010 „Незавършено производство“ е в размер на 19 341 лв., или с 2 202 лв. повече, по сметка 3020 „Материали“ е в размер на 9 779 лв., или с 27 816 лв. по-малко, и по сметка 3030 „Продукция“ е в размер на 9 880 лв., или с 14 238 лв. по-малко.

Предвид непредставената информация по време на извършения финансов одит на ГФО на ДП НПЦ за 2020 г. (оборотна ведомост, генерирана от счетоводния продукт за 2020 г. и хронологични описи на счетоводните записвания за 2020 г.), както и неналичие на стойностна връзка между начален и краен баланс, одитният екип не може да изрази увереност относно точността и верността на счетоводното отчитане на незавършеното производство, материалите и продукцията, признати по сметки 3010 „Незавършено производство“, 3020 „Материали“ и 3030 „Продукция“.

6.2. СП ОСЗ Видин не са предприети коригиращи действия през 2021 г.

6.3. От СП ОСКПЗ - Самоков е предоставено становище, че през 2021 г. приходите от продукция са осчетоводени по сметки 6113 „Балансова стойност на продадена продукция“ и 3030 „Продукция“, което не е относимо към констатираното неправилно отчитане през 2020 г. Предвид непредставянето на документи удостоверяващи предприети действия за корекция на констатираното неправилно отчитане одитният екип счита неправилното отчитане за некоригирано.

6.4. От СП ОСОЗ – Сливен са дадени пояснения, че продукцията от 2020 г., на стойност 59 568 лв., е осчетоводена по сметка 3030 „Продукция“ към 31.12.2020 г., а разходите са отчетени по сметка 6029 „Други разходи за външни услуги“, поради факта, че е работено по възлагателен договор и след прибирането на реколтата, веднага е извършена продажбата без продукцията да постъпи в склад, поради липса на такъв в СП.

Предвид непредставянето на счетоводни записвания за 2020 г., и оборотна ведомост, генерирани от счетоводния продукт за 2020 г.,²³ одитният екип не може да изрази увереност, относно точността и верността на счетоводното отчитане на продукцията по сметка 3030 „Продукция“ само въз основа на писмените пояснения.

Не са спазени изискванията на чл. 24, ал. 2 от Закона за счетоводството за достоверното показване на ефектите от операциите, други събития и условия в съответствие с определенията и критериите за признаване на активи, пасиви, приходи и разходи, заложен в приложимите счетоводни стандарти.

В СП ОСЗ - Хан Крум е нарушен чл. 26, ал. 1, т.5, от Закона за счетоводството, относно изискването за стойностна връзка между начален и краен баланс - данните на финансовия отчет в началото на текущия отчетен период трябва да съвпадат с данните в края на предходния отчетен период.

Допуснатото неправилно отчитане е оценено като съществено по характер и

²² Информацията е искана с писма с вх. № 1201-6 от 27.06.2022 г., вх. № 1201-23 от 25.07.2022 г. и вх. № 1201-24 от 02.08.2022 г.

²³ Констатирано по време на финансов одит на ГФО за 2020 г.

всеобхватно като има ефект върху Баланса и ОПР на ДП НПЦ към 31.12.2021 г.

7. По време на финансовия одит на ГФО на ДП НПЦ за 2020 г. и за 2021 г., в СП ОСЗ – Видин са установени следните неправилни отчитания и несъответствия:²⁴

7.1. Просрочени вземания от клиенти (признати през 2018 г. по сметка 4110 „Вземания от клиенти от страната“), в размер на 160 772 лв., не са класифицирани като несъбираеми и не са провизирани с 50 на сто от номиналната им стойност, съгласно раздел „Провизии и начислени разходи“ от Счетоводната политика на ДП НПЦ. Към 31.12.2019 г. не са начислени разходи за провизии, в размер на 80 386 лв., по сметка 4917 „Провизии за непублични вземания срещу местни лица“ в кореспонденция със сметка 6717 „Разходи за провизии за други вземания (приходно-разходни позиции)“. През 2020 г. и 2021 г. не е извършен преглед относно несъбираемостта им.

7.2. В оборотната ведомост на поделението, генерирана от счетоводния продукт, и по макет на МФ, крайното салдо по сметка 4110 „Вземания от клиенти от страната“ за 2019 г. е в размер на 109 450 лв., а началното салдо за 2020 г. е в размер на 167 150 лв., или с 57 700 лв. в повече спрямо крайното салдо на предходния отчетен период.

От специализираното поделение не са предприети коригиращи действия през 2021 г.

7.3. Не е осигурена стойностна връзка и между крайния за 2020 г. и началния счетоводен баланс за 2021 г., като в оборотната ведомост на поделението за 2020 г., генерирана от счетоводния продукт крайното салдо по сметка 4110 „Вземания от клиенти от страната“ е в размер на 167 150 лв., а началното салдо за 2021 г. в оборотната ведомост на поделението генерирана от счетоводния продукт и по макет на МФ е в размер на 116 084 лв., или с 51 066 лв. в по-малко.

Поради допуснатите разлики одитният екип не може да изрази разумна увереност относно точността и верността на счетоводното отчитане на признатите вземания по сметка 4110 „Вземания от клиенти от страната“ и на размера на провизията за вземания към 31.12.2021 г.

Не са спазени изискванията на чл. 24, ал. 2 от Закона за счетоводството за достоверното показване на ефектите от операцията, други събития и условия в съответствие с определенията и критериите за признаване на активи, пасиви, приходи и разходи, заложен в приложимите счетоводни стандарти.

Нарушен е чл. 26, ал. 1, т.5, от Закона за счетоводството, относно изискването за стойностна връзка между начален и краен баланс - данните на финансовия отчет в началото на текущия отчетен период трябва да съвпадат с данните в края на предходния отчетен период.

Допуснатото неправилно отчитане е оценено като съществено по характер и всеобхватно като има ефект върху Баланса и ОПР на ДП НПЦ към 31.12.2021 г.

8. По време на финансовия одит на ГФО на ДП НПЦ за 2020 г. и за 2021 г. в СП Опитна станция по зърнени и маслодайни култури – Лозница (СП ОСЗМК – Лозница) е установено:

8.1. Съгласно предоставена от СП *Справка за вземанията, задълженията, просрочията и провизиите към 31.12.2020 г.*, са налични вземания, общо в размер на

²⁴ ОД № 17

143 040 лв., в т.ч. 110 175 лв., възникнали през 2018 г. и преди този период.²⁵ По сметка 4917 „Провизии за непублични вземания срещу местни лица (приходно-разходни позиции)“ са начислени провизии в общ размер на 32 852 лв. Не са провизирани вземания осчетоводени по сметка 4885 „Вземания от други дебитори - местни лица (финансиращи позиции)“, в размер на 5 032 лв., и по сметка 4887 „Вземания от други дебитори - местни лица (приходно-разходни позиции)“, в размер на 39 439 лв., общо 44 471 лв. Към 31.12.2020 г. не са начислени провизии по сметка 4917 „Провизии за непублични вземания срещу местни лица (приходно-разходни позиции)“ в размер на 22 235 лв.²⁶

8.2. В оборотната ведомост към 31.12.2020 г. крайното салдо по сметка 4885 „Вземания от други дебитори - местни лица (финансиращи позиции)“ е в размер на 5 032 лв., а началното салдо в оборотна ведомост за 2021 г. е в размер на 33 233 лв., или с 28 201 лв. повече. По сметка 4887 „Вземания от други дебитори - местни лица (приходно-разходни позиции)“ крайното салдо от оборотната ведомост за 2020 г. е в размер на 39 439 лв., а началното салдо в оборотната ведомост за 2021 г. е в размер на нула лева, или с 39 439 лв. по-малко.

8.3. През 2021 г. признатите вземания по сметки 4885 „Вземания от други дебитори - местни лица (финансиращи позиции)“ и 4213 „Вземания от работници, служители и друг персонал - местни лица“ са отписани, като на одитния екип не са представени документи и основание за отписването им. При отписване на вземането по сметка 4213 „Вземания от работници, служители и друг персонал - местни лица“ не е отписана начислената провизия.

Следствие на непредставена аналитична информация и хронологични записвания за 2020 г. по сметките за разчети, неналичие на стойностна връзка между начален и краен баланс и отписване на вземанията през 2021 г. без документална обоснованост, одитният екип не може да извърши одитни процедури за проверка на предоставената от поделението *Справка за вземанията, задълженията, просрочията и провизиите* и не може да изрази разумна увереност относно точността и верността на счетоводното отчитане на провизиите.

Не са спазени изискванията на чл. 24, ал. 2 от Закона за счетоводството за достоверното показване на ефектите от операцията, други събития и условия в съответствие с определенията и критериите за признаване на активи, пасиви, приходи и разходи, заложен в приложимите счетоводни стандарти.

Нарушен е чл. 26, ал. 1, т.5, от Закона за счетоводството, относно изискването за стойностна връзка между начален и краен баланс - данните на финансовия отчет в началото на текущия отчетен период трябва да съвпадат с данните в края на предходния отчетен период.

Допуснатото неправилно отчитане е оценено като съществено по характер и всеобхватно като има ефект върху Баланса и ОПР на ДП НПС към 31.12.2021 г.

9. При извършените при финансов одит на ГФО на ДП НПС за 2020 г. одитни процедури за проверка на краткотрайните материални запаси и разчетите,²⁷ са установени разлики между информацията от оборотните ведомости по макета на МФ и

²⁵ по сметка 4110 „Вземания от клиенти от страната“ за 9 046 лв., по сметка 4213 „Вземания от работници, служители и друг персонал - местни лица“ за 56 658 лв., по сметка 4885 „Вземания от други дебитори - местни лица (финансиращи позиции)“ за 5 032 лв. и сметка 4887 „Вземания от други дебитори - местни лица (приходно-разходни позиции)“ за 39 439 лв.

²⁶ ОД № 17

²⁷ Установено при извършеният финансов одит на ГФО за 2020 г.

главната книга на СП, както следва:²⁸

9.1. В СП ОСЗМК – Лозница:

- по сметка 3010 „Незавършено производство“ дебитният оборот в оборотната ведомост по макет на МФ е 220 468 лв., а в главната книга дебитният оборот е 227 348 лв., или с 6 880 лв. повече.

- дебитният оборот по сметка 4511 „Разчети за данък добавена стойност“ в оборотната ведомост по макет на МФ е в размер на 46 754 лв., а в главната книга е в размер на 119 409 лв., или със 72 655 лв. повече. Кредитният оборот по сметката в оборотната ведомост по макет на МФ е в размер на 70 725 лв., а в главната книга е в размер на 153 820 лв., или с 83 095 лв. повече. В резултат на това, разликата между оборотите по оборотна ведомост е 23 971 лв., а по главна книга е 34 411 лв., което оказва влияние на крайното салдо по сметката.

На одитния екип не са представени документи удостоверяващи предприетите действия за корекция на констатираното неправилно отчитане при извършения финансов одит на ДП НПСЦ за 2020 г. Информацията е искана с писма с вх. № 1201-6 от 27.06.2022 г., вх. № 1201-23 от 25.07.2022 г. и вх. № 1201-25 от 02.08.2022 г. Предвид непредставянето на документи удостоверяващи предприетите действия за коригиране на констатираното неправилно отчитане, одитният екип не може да изрази увереност, че неправилното отчитане е коригирано към 31.12.2021 г.

9.2. В СП Опитна станция по тютюна и земеделие – Хасково (СП ОСТЗ - Хасково) в оборотните ведомости от счетоводния продукт и в макета на МФ по сметка 4511 „Разчети за данък добавена стойност“ към 31.12.2020 г. е налице разлика в салдото на сметката, в размер на 5 410 лв.²⁹

Представено е писмено становище, че разликата се дължи на съставени през 2020 г. счетоводни операции за приключване на сметка 4500 „Вътрешни разчети“, приложен е мемориален ордер и журнал на сметка 4500 „Вътрешни разчети“. Констатираното неправилно отчитане е свързано с допуснатата разлика между информацията от оборотните ведомости по макета на МФ и оборотните ведомости от счетоводния продукт по сметка 4511 „Разчети за данък добавена стойност“.

По време на финансовия одит на ГФО за 2021 г. се установи, че в оборотните ведомости от счетоводния продукт и по макета на МФ за 2021 г. началното салдо по сметка 4511 „Разчети за данък добавена стойност“ е в размер на нула лева, а крайното салдо за 2020 г. по сметката от оборотната ведомост от счетоводния продукт и по макет на МФ е в размер на 10 646 лв.

Предвид непредставяне на коригиращи записвания по сметка 4511 „Разчети за данък добавена стойност“ и липса на стойностна връзка между начален и краен баланс, одитният екип не може да изрази увереност относно верността на салдото по сметка 4511 „Разчети за данък добавена стойност“ към 31.12.2021 г.

Не са спазени изискванията на чл. 24, ал. 2 от Закона за счетоводството за достоверното показване на ефектите от операциите, други събития и условия в съответствие с определенията и критериите за признаване на активи, пасиви, приходи и разходи, заложен в приложимите счетоводни стандарти.

Допуснатото неправилно отчитане е оценено като съществено по характер и всеобхватно като има ефект върху Баланса и ОПР на ДП НПСЦ към 31.12.2021 г.

²⁸ ОД № 17

²⁹ Установено при извършения финансов одит на ГФО за 2020 г.

10. По време на финансовия одит на ДП НПЦ за 2020 г. в СП ОПЗМК – Лозница е установено, че дълготрайни материални активи, на обща стойност 8 000 лв. (сеялка IRTEM – 2 000 лв. и Сечка за слънчоглед – 6 000 лв.),³⁰ са признати неправилно по сметка 2060 „Стопански инвентар“, вместо по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“.³¹

От специализираното поделение не са предприети коригиращи действия през 2021 г.

Не е спазено изискването за осчетоводяването на стопанските операции по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

С размера на неправилното отчитане е завишен шифър 0013 „Стопански инвентар и други ДМА“ и е занижен шифър 0012 „Компютри, транспортни средства, оборудване“ в отчетна група „Бюджет“ от актива на баланса.

11. По време на финансовия одит на ГФО за 2020 г. от главният счетоводител на СП Опитна станция по трайни насаждения и земеделие – Поморие (СП ОСТНЗ – Поморие)³² е представено уведомително писмо³³, уточняващо, че към датата на назначаването си (26.10.2020 г.):³⁴

- в счетоводната база на поделението не е извършено счетоводно приключване на финансовата 2019 г.;

- липсват счетоводни записвания за цялата 2020 г.;

- при поемане на задълженията си като съставител на финансовите отчети на поделението, от ръководството не са спазени изискванията на чл. 14 от Закона за счетоводството (не е предадена и приета счетоводна документация)³⁵;

- към месец февруари 2021 г. не са осчетоводени всички документи, относими за 2020 г.³⁶

По време на финансовия одит на ДП НПЦ за 2021 г. на одитния екип не са представени документи удостоверяващи предприетите действия за корекция на установеното. Информацията е искана с писма с вх. № 1201-6 от 27.06.2022 г., вх. № 1201-23 от 25.07.2022 г. и вх. № 1201-25 от 02.08.2022 г. Предвид непредставянето на исканите документи, удостоверяващи предприети действия за корекция на констатираните несъответствия и неправилни отчитания, одитният екип не може да изрази увереност, че са осчетоводени всички документи, относими за 2020 г.

Не са спазени разпоредбите на чл. 39 от Закона за Сметна палата, относно изискването за предоставяне от одитирания обект на искана от одиторите информация, което е съществено по характер.

³⁰ Сеялка IRTEM – 2 000 лв. и Сечка за слънчоглед AGRODURMAZ – 6 000 лв.

³¹ ОД № 17

³² Гл. счетоводител е назначен от 26.10.2020 г.

³³ уведомително писмо СП ОСТНЗ – Поморие

³⁴ ОД № 17

³⁵ Чл. 14. (1) При прекратяване на трудово, служебно или облигационно правоотношение с лице, което извършва текущо счетоводно отчитане и съставя финансови отчети, счетоводната документация се предава на лице, определено от ръководителя на предприятието.

(2) Приемането и предаването по ал. 1 се извършват в присъствието на комисия по ред и начин, определени от ръководителя на предприятието.

³⁶ срока за представяне на ГФО на предприятието в МФ и СП е до 22.02.2021 г.

Не са спазени изискванията на чл. 14, във връзка с чл. 77 от Закона за счетоводството за предаване на счетоводната документация на лице, определено от ръководителя на предприятието, в присъствието на комисия по ред и начин, определени от ръководителя на предприятието, което е нарушение на бюджетната дисциплина по смисъла на § 2 от Допълнителните разпоредби на ЗПФ.

II. Установени некоригирани неправилни отчитания при изпълнение на финансовия одит на ГФО на ДП НПЦ за 2021 г.

12. При одитни процедури за проверка на начислените и изплатени хонорари по граждански договори към 31.12.2021 г. в ДП НПЦ се установи:

12.1. Изпълнителите по граждански договор са задължени да декларират пред Възложителя дали са осигурени и върху каква сума на други основания. В представените декларации на СП ОСТЗ - Хасково към сметките за изплащане на сумите по граждански договори не са налице попълнени данни. Съгласно предоставено на одитния екип становище от СП, по-голямата част от наетите лица са пенсионери и не упражняват друга трудова дейност.³⁷

В представените ведомости за изплатени хонорари по граждански договори са посочени хонорари с осигурителен доход до 649 лв., при МРЗ за страната 650 лв., но няма доказателства за това дали лицата са пенсионери, дали упражняват друга дейност и дали са самоосигуряващи се лица.³⁸

12.2. Начислени и изплатени хонорари по граждански договори, които съгласно заповеди за тяхното изплащане са с характер на допълнително материално стимулиране на служители от специализираните поделения и ЦУ,³⁹ неправилно са осчетоводени по сметка 6044 „Разходи за заплати и възнаграждения на персонал по извънтрудови правоотношения“ и неправилно са отчетени по подпараграф 02-02 „Други възнаграждения и плащания за персонала по извънтрудови правоотношения“, в размер на 31 826 лв. (след приспадане на дължимите данъци и осигуровки), вместо по сметка 6042 „Разходи за заплати и възнаграждения на персонал по трудови и приравнени на тях правоотношения“ и подпараграф 01-01 „Заплати и възнаграждения на персонала, нает по трудови правоотношения“ в размер на 35 117 лв.

Поради непредставена пълна информация (попълнени декларации от лицата) не би могло да се изчисли точно неправилното отчитане по стойност, за да се прецени влиянието върху достоверността на ГФО на ДП НПЦ за 2021 г.

Одитният екип счита, че неправилното отчитане се класифицира като съществено по характер, поради обстоятелството, при което се проявява (касае се за допълнително материално стимулиране за изпълнение на задължения към основния трудов договор), значението му при бъдещи действия и евентуални последствия от тях (начисляват се дължимите осигурителни вноски и данъци в по-малък размер и след приспадане на необходимо присъщи разходи).

Не са спазени изискванията на чл. 24, ал. 2 от Закона за счетоводството за достоверното показване на ефектите от операциите, други събития и условия в съответствие с определенията и критериите за признаване на активи, пасиви, приходи

³⁷ Представено е обяснение от СП с вх. № 57 от 13.07.2022 г., видно от т.4 на което „В част ДЕКЛАРАЦИЯ на Гражданските договори не са попълнени полетата, по-голямата част от наетите лица са пенсионери, не упражняват другаде трудова дейност, тази нередност ще бъде отстранена“

³⁸ ОД № 9

³⁹ Заповеди № № РД 04-1/01.06.2021 г. и РД 04-1А/13.07.2021 г. издадени от директора на ДП НПЦ за изплащане на възнаграждения на членове на комисии за провеждане на търгове с тайно наддаване; Заповед на директора на ДП НПЦ № РД 05-18/16.12.2021 г. за изплащане на допълнително материално стимулиране на директори на специализирани поделения, общо в размер на 15 750 лв.

и разходи, заложен в приложимите счетоводни стандарти, което е нарушение на бюджетната дисциплина по смисъла на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за публичните финанси.

13. Съгласно чл. 50 от Устройствения правилник на Селскостопанската академия - ДП НПЦ има основен предмет на дейност:

1) експериментално-производствена, приложна, научно-приложна дейност и работа в областта на растениевъдството, животновъдството, опазване на почвените ресурси, на растителния и животинския генофонд;

2) изпитване и внедряване на нови сортове, линии, хибриди растения, нови породи и хибриди селскостопански животни;

3) организиране на моделни полета и ферми за отглеждане на културните растения и животни;

4) производство на семена, посадъчен материал, животни за разплод, зарибителен материал, буби и пчели;

5) разработване и изпълнение на научни, приложни и внедрителски проекти, самостоятелно или съвместно с научните институти и научните центрове от Академията;

6) участие по проекти и програми в областта на аграрния сектор и храните с национално, регионално и международно значение;

7) други дейности, свързани с дейностите по т. 1 – 6 или подпомагащи основния предмет на дейност на Академията.⁴⁰

В Счетоводната политика на ДП НПЦ и в Приложението към финансовите отчети на ДП НПЦ за 2021 г. (елемент на ГФО на предприятието за 2021 г.) не е определен единен подход за:

- определяне на справедливите стойности на биологичните активи и селскостопанската продукция по групи;

- отчитане на наличностите и движението на биологичните активи по групи и видове в количествени измерители и по справедливи цени;

- отчитане на произведената селскостопанска продукция по количества и справедливи цени при първоначалното ѝ признаване;

- съществуването и стойността на биологичните активи, заложен като гаранция и обезпечения;

- увеличението и намалението на запасите от биологичните активи и селскостопанската продукция;

- начислени амортизации и обезценки на биологичните активи;

- движението на животните по видове и възрастови групи и друга важна информация.

Не са спазени изискванията на т.т. 6.1 и 6.2 от НСС 41 "Селско стопанство", за оповестяване на информация, която би могла да има съществено отражение и ефект върху финансовия отчет на ДП НПЦ.

Не са спазени и указанията на МФ дадени с т. т. 61 от писмо ДДС № 20 от 2004 г., относно разработване и прилагане на унифицирана счетоводна политика в рамките на ДП НПЦ, както и т. 1.4, буква б) от Заповед № ЗМФ-1338 от 2015 г.

Допуснатото несъответствие е съществено по характер.

14. При извършените одитни процедури за потвърждаване на салдото по сметка 4887 „Вземания от други дебитори - местни лица (приходно-разходни позиции)“ в

⁴⁰ ОД № 5

отчетна група „Бюджет“ се установи, че не е извършен анализ на разчетите⁴¹ и не може да се изрази разумна увереност относно точността, верността и естеството на крайното дебитно салдо към 31.12.2021 г., в размер на 13 775 лв., както следва:⁴²

- в СП Опитна станция по поливно земеделие – Пазарджик (СП ОСПЗ – Пазарджик) салдото по сметката е в размер на 5 370 лв. Съгласно дадени обяснения от главният счетоводител на СП записванията са от 2009 г.

- в СП ОСТЗ - Хасково от главният счетоводител в обяснително писмо декларира, че записванията не са по сметка 4887 „Вземания от други дебитори - местни лица (приходно-разходни позиции)“, а по сметка 4897 „Задължения към други кредитори - местни лица (приходно-разходни позиции)“ с крайно дебитно салдо в размер на 6 199 лв.

- в СП Опитна станция по зърнени, технически и фуражни култури – Лом (СП ОСЗТФК – Лом), крайното дебитно салдо към 31.12.2021 г. по сметка 4887 „Вземания от други дебитори - местни лица (приходно-разходни позиции)“ е в размер на 2 206 лв. Дадени са обяснения от главният счетоводител на СП, че салдото представлява прехвърлен разчет от 2016 г. от закритото ДП ОСЗ Лом и на срив в счетоводния софтуер.

Не са спазени изискванията за осчетоводяване на разчетите по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с писмо ДДС № 14 от 2013 г.

Не са спазени изискванията на чл. 24, ал. ал. 1 и 2 от Закона за счетоводството (ЗСч) за вярно и честно представяне на финансовото и имущественото състояние във финансовите отчети.

Допуснатото неправилно отчитане оказва влияние на шифър 0076 „Други вземания“ от актива на Баланса и е съществено по характер.

15. С писмо вх. № 1201-15 от 11.07.2022 г. е поискана информация за вида, стойността и местонахождението на трайните насаждения, приети при създаването на предприятието и/или са придобити в специализираните поделения, както и по коя счетоводна сметка са признати в отчетността на предприятието. На одитния екип бе предоставена информация за трайните насаждения само от СП ОСТЗ – Хасково, като в представена писмена обосновка от 25.07.2022 г. от СП е посочено, че трайните насаждения (вишни, череша и лозя) са напълно амортизирани и са с балансова стойност 0 лв., и отчетна стойност 25 943 лв.

В противоречие с даденото становище от СП ОСТЗ– Хасково, от директора на ДП НПЦ е разрешено материално стимулиране „за постигнато повишение на добивите над 100 % през 2021 г.

От останалите специализирани поделения не е дадена исканата информация и счетоводна документация.⁴³

Предвид липсата на достатъчно надеждна информация за потвърждаване на крайните нулеви салда по счетоводни сметки за признаване в отчетността на предприятието земеделски земи и трайни насаждения в отчетна група ДСД не може да се гарантира проследимостта, пълнотата и достоверността с цел осигуряване на разумна увереност.

Не са спазени изискванията на чл. 24 от ЗС, относно вярно и честно представяне на имущественото състояние на предприятието във ГФО за 2021 г. и изискванията на

⁴¹ В раздел „Инвентаризация на активите и пасивите“ от Счетоводната политика на ДП НПЦ са приети срок за извършване на инвентаризация на разчетите най-малко веднъж годишно, съгласно указанията на писмо ДДС № 10 от 2017 г.

⁴² ОД № 10

⁴³ ОД № 7

чл. 26, ал. 1, т. 5 от Закона за счетоводството, относно изискването за стойностна връзка между начален и краен баланс – данните на финансовия отчет в началото на текущия отчетен период трябва да съвпадат с данните в края на предходния отчетен период за отчетна група ДСД.

Допуснатото неправилно отчитане е оценено като съществено по характер.

16. Във връзка с извършени одитни процедури за потвърждаване на салдата по задбалансови сметки за отчитане на ангажименти за разходи са представени документи от СП Пазарджик, СП Лозница и СП Хасково. Предоставените счетоводни бази данни и първични счетоводни документи не дават точна и всеобхватна информация (предоставени са договори и фактури, по които СП са изпълнители, а не възложители; не са представени счетоводни регистри; не са представени счетоводни записвания, свързани с поемането на ангажименти за разходи и др.), за да се потвърдят оборотите и салдата по задбалансовите сметки 9200 „Поети ангажименти за разходи - наличности“, 9800 „Възникнали ангажименти за разходи“, 9801 „Възникнали ангажименти за разходи с незабавна реализация“ и 9803 „Реализирани ангажименти за разходи чрез плащане/възникване на задължение“ в ДП НПЦ за одитираната 2021 г.^{44, 45}

С размера на неосчетоводените ангажименти са занижени стойностите по т. II „Възникнали за периода ангажименти“ и т. III „Реализирани за периода ангажименти“ от справката за поетите ангажименти по бюджета и сметки за средствата от Европейския съюз, изготвена от ДП НПЦ на основание т. 12.7 от ДДС № 07 от 2021 г. на МФ.

Не са спазени указанията на МФ, дадени с ДДС № 4 от 2010 г. и раздел X от ДДС № 14 от 2013 г. относно отчитане на поети, възникнали и реализирани ангажименти за разходи.

Допуснатото неправилно отчитане е оценено като съществено по характер.

17. При извършените одитни процедури за проверка на нефинансовите дълготрайни активи се установи:⁴⁶

17.1. В СП ОСПЗ - Пазарджик, шест броя навеси, с обща отчетна стойност 79 083 лв., са признати неправилно по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“, вместо по сметка 2039 „Други сгради“ или сметка 2099 „Други дълготрайни материални активи“.

След прекласифициране на активите, следва да се анализират параметрите на начислените разходи за амортизация, като при наличие на основание, същите да се променят (срок на годност, отчетна стойност, амортизируема стойност, годишна и месечна амортизационна квота и балансова стойност) в амортизационния план на СП, съответстващи на възприетите и оповестени подходи за определяне на параметрите при начисляване на амортизации на определения клас активи.

Не са спазени изискванията на точки 1 и 2 от подраздел „Класифициране на ДМА по сметките от подгрупите на група 20“ от раздел „Дълготрайни активи“ на

⁴⁴ ОД № 8

⁴⁵ предоставената информация не отговаря на исканата – изпратени са фактури, договори, в които СП е изпълнител, а не възложител и/или договори, за които не е ясно осчетоводени ли са и в какъв размер. От СП Пазарджик е предоставен отговор, че счетоводителите са новоназначени и не са съставяли такива счетоводни записвания. От СП Лозница е изпратен регистър и договори, но не е ясно как са осчетоводявани, т.к. не са представили база-данни за цялата 2021 г. От СП Хасково представят договори, в които са определени като изпълнители, а не като възложители

⁴⁶ ОД № 1

Счетоводната политика на ДП НПЦ. Съгласно Амортизационната политика сроковете на годност и остатъчната стойност на активите признати по сметки 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ и 2039 „Други сгради“ са различни, в резултат на което размерът на начислените амортизации и балансовата стойност не съответстват на приетите с политиката.

С размера на неправилното отчитане е завишен шифър 0012 „Компютри, транспортни средства, оборудване“ и е занижен шифър 0011 „Сгради“ от актива на Баланса..

17.2. В СП ОСЗМК – Лозница, прикачна брана с отчетна стойност 29 700 лв. е неправилно призната по сметка 2060 „Стопански инвентар“, вместо по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“.

Не са спазени изискванията на точка „Класифициране на ДМА по сметките от подгрупите на група 20“ от раздел „Дълготрайни активи“ на Счетоводната политика на ДП „НПЦ“. Съгласно Амортизационната политика сроковете на годност и остатъчната стойност на активите признати по сметки 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ и 2060 „Стопански инвентар“ са различни, като след прекласифициране на активите, следва параметрите на начислените разходи за амортизация, при наличие на основание да се променят.

С размера на неправилното отчитане (29 700 лв.) е завишен шифър 0013 „Стопански инвентар и други ДМА“ и е занижен шифър 0012 „Компютри, транспортни средства, оборудване“ от актива на Баланса.

17.3. В СП ОСТНЗ – Поморие, трайни насаждения на стойност 60 297 лв., са неправилно признати по сметка 2109 „Други нематериални дълготрайни активи“ в отчетна група „Бюджет“, вместо по сметка 2201 „Земни, гори и трайни насаждения“ в отчетна група ДСД.

Не са спазени указанията дадени в т. 18 от ДДС № 14 от 2013 г. на МФ, относно признаването на трайните насаждения.

С размера на неправилното отчитане (60 297 лв.) е завишен шифър 0020 „Нематериални дълготрайни активи“ в отчетна група „Бюджет“ и е занижен шифър 0017 „Земни, гори и трайни насаждения“ в отчетна група ДСД от актива на Баланса.

17.4. В СП ОСТНЗ – Поморие, разходи за основен ремонт на бивша административна сграда, извършен през 2008 г. и 2009 г., в размер на 87 979 лв., са отчетени по сметка 2079 „Други дълготрайни материални активи в процес на придобиване.

Съгласно дадени обяснения от СП, основният ремонт е приключен през 2009 г. Не са предприети действия за увеличение стойността на сградата, призната по сметка 2031 „Административни сгради“ с размера на извършените разходи за основен ремонт на актива. От 2017 г. е следвало да стартира процеса по начисляване на амортизации.

Не са спазени указанията на т. 16.15. от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ, във връзка с т. 6.1 от СС 16 „Дълготрайни материални активи“, относно последващите разходи за дълготрайни материални активи, когато е вероятно предприятието да има икономическа изгода над тази от първоначално оценената стандартна ефективност на съществуващия актив, и във връзка с указанията на МФ, дадени в т. 36.1 от ДДС № 05 от 2016 г. относно стартирането (подновяването) на начисляването на амортизацията.

С размера на неправилното отчитане е завишен шифър 0014 „ДМА в процес на придобиване“ и е занижен шифър 0011 „Сгради“ от актива на Баланса.

17.5. В СП ОСЗТФК - Лом и СП ОСЗ – Видин, активи в общ размер на 16 900 лв.,⁴⁷ са признати по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ неправилно в отчетна група СЕС, вместо в отчетна група „Бюджет“. Следвало е да стартира и процеса по начисляване на амортизации.

Не са спазени указанията на т. 17 от ДДС № 5 от 2016 г. на МФ, относно капитализацията на придобити активи в отчетна група СЕС.

С размера на неправилното отчитане шифър 0012 „Компютри, транспортни средства, оборудване“ от актива на Баланса е завишен в отчетна група СЕС и е занижен в отчетна група „Бюджет“.

17.6. В СП ОСТЗ – Хасково, трайни насаждения (вишни – 74 дка, лозе винено – 87 дка, лозе десертно – 171 дка и череши 67 дка), с обща отчетна стойност в размер на 25 943 лв., включени в инвентарната книга на ДМА, не са признати балансово по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“.

Не са спазени изискванията на чл. 24 от ЗС, относно вярно и честно представяне на имущественото състояние на предприятието във ГФО. Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 43 от ДДС № 7 от 2021 г., съгласно които при изготвянето на оборотната ведомост, която подлежи на представяне в МФ и Сметната палата, следва да са осчетоводени всички активи и пасиви.

С размера на неправилното отчитане е занижен шифър 0017 „Земи, гори и трайни насаждения“ от актива на Баланса.

17.7. От СП ОСЗ - Хан Крум, на одитния екип не е предоставена инвентарна книга на ДМА към 31.12.2021 г., изискана с два броя писма (вх. №№ 1201-5 от 27.06.2022 г. и 1201-19 от 15.07.2022 г.).

Одитният екип не може да потвърди верността на салдото на балансово признатите в отчетността на ДП НПСЦ ДМА в отчетни групи „Бюджет“ и ДСД.

Не са спазени разпоредбите на чл. 39 от Закона за Сметна палата, относно изискването на информация от одитирания обект, което е съществено по характер.

17.8. В СП ОСЗ – Видин, крайното салдо по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ в оборотната ведомост е в размер на 50 649 лв., а в инвентарната книга и амортизационния план салдото е в размер на 62 649 лв., или с 12 000 лв. повече. Към датата на приключване на финансовия одит на одитния екип не са предоставени писмени обяснения за причините, на които се дължи констатираната разлика.⁴⁸

Не са спазени разпоредбите на чл. 39 от Закона за Сметна палата, относно изискването на информация от одитирания обект, което е съществено по характер.

17.9. От СП ОСТЗ – Хасково на одитния екип не са дадени обяснения за установени по време на финансовия одит разлики, както следва:⁴⁹

17.9.1. Разлика, в размер на 7 000 лв., между информацията от предоставената оборотна ведомост по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ на крайното дебитно салдо, в размер на 109 405 лв. от една страна и от предоставените инвентарна книга и амортизационен план от друга страна, в които по сметката са отразени ДМА, с обща отчетна стойност 102 405 лв.

17.9.2. Разлика, в размер на 4 550 лв., между дебитните обороти по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ отразени в оборотната ведомост на СП,

⁴⁷ в СП ОСЗТФК - Лом зърнотоварач-шнек за 2 500 лв. и в СП ОСЗ - Видин щригелна брана за 14 400 лв.

⁴⁸ Поискано е от СП ОСЗ – Видин с писмо вх. № 1201-19 от 15.07.2022 г. за причините на установената разлика

⁴⁹ Изискани обяснения от ДП НПСЦ с писмо с вх. № 1201-19 от 15.07.2022 г.

в размер на 87 867 лв., и придобитите ДМА през 2021 г. в представеният амортизационен план, в размер на 83 317 лв.

Не са спазени разпоредбите на чл. 39 от Закона за Сметна палата, относно изискването на информация от одитирания обект, което е съществено по характер.

17.10. От СП ОСПЗ – Пазарджик, на одитния екип не са предоставени обяснения за установените по време на финансовия одит разлики между информацията в оборотната ведомост от една страна, и инвентарната книга и амортизационния план, изискани с писмо вх. № 1201-19 от 15.07.2022 г., както следва:

17.10.1. Разлика, в размер на 13 921 лв., между информацията в предоставената оборотна ведомост по сметка 2031 „Административни сгради“, като крайното дебитно салдо в оборотната ведомост и отчетната стойност на активите в инвентарната книга е в размер на 18 993 лв., а стойността на ДМА в амортизационния план са с обща отчетна стойност 32 914 лв.

17.10.2. Разлика, в размер на 33 164 лв., между информацията в предоставената оборотна ведомост по сметка 2039 „Други сгради“, като крайното дебитно салдо е в размер на 60 257 лв., а в предоставените инвентарна книга и амортизационен план отразените ДМА са с обща отчетна стойност 93 421 лв.

17.10.3. Разлика, в размер на 21 814 лв., между информацията в предоставената оборотна ведомост по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“, като крайното дебитно салдо е в размер на 88 319 лв., а в предоставените инвентарна книга и амортизационен план отразените ДМА са с обща отчетна стойност 110 133 лв.

17.10.4. Разлика, в размер на 5 917 лв., между информацията в предоставената оборотна ведомост по сметка 2060 „Стопански инвентар“, като крайното дебитно салдо е в размер на 7 083 лв., а в предоставените инвентарна книга и амортизационен план отразените ДМА са с обща отчетна стойност 13 000 лв.

Не са спазени разпоредбите на чл. 39 от Закона за Сметна палата, относно изискването на информация от одитирания обект, което е съществено по характер.

17.11. От СП ОСЗТФК - Лом, на одитния екип не са дадени обяснения за установените по време на финансовия одит разлики между информацията в оборотната ведомост от една страна и амортизационния план от друга, както следва:⁵⁰

17.11.1. Разлика, в размер на 26 371 лв., между информацията в предоставената оборотна ведомост по сметка 2031 „Административни сгради“ като крайното дебитно салдо е в размер на 43 909 лв., а в предоставеният амортизационен план отразените ДМА са с обща отчетна стойност 70 278 лв.

17.11.2. Разлика, в размер на 12 742 лв., между информацията в предоставената оборотна ведомост по сметка 2032 „Жилищни сгради, общежития и апартаменти“, като крайното дебитно салдо е в размер на 19 383 лв., а в предоставеният амортизационен план ДМА са отразени с обща отчетна стойност 32 125 лв.

17.11.3. Разлика, в размер на 35 211 лв., между информацията в предоставената оборотна ведомост по сметка 2039 „Други сгради“, като крайното дебитно салдо е в размер на 55 200 лв., а в предоставеният амортизационен план ДМА са отразени с обща отчетна стойност 90 411 лв.

17.11.4. Разлика, в размер на 71 341 лв., между информацията в предоставената оборотна ведомост по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ с крайно

⁵⁰ Информацията е изисквана от одитния екип с писма вх. №№ 1201-19 от 15.07.2022 г. и 1201-22 от 21.07.2022 г.

дебитно салдо, в размер на 137 920 лв., а в предоставеният амортизационен план ДМА са отразени с обща отчетна стойност 209 261 лв.

Не са спазени разпоредбите на чл. 39 от Закона за Сметна палата, относно изискването на информация от одитирания обект, което е съществено по характер.

18. При извършени одитни процедури за проверка и анализ на амортизационните планове, определените и начислени разходи за амортизации на амортизируемите нефинансови активи и за правилното класифициране на дълготрайните активи по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО, в СП на ДП НПЦ се установи:⁵¹

18.1. В Специализирано поделение Опитна станция по лозарство и винарство – Варна (СП ОСЛВ - Варна), СП ОСЗ гр. Видин и СП ОСЗТФК Лом, в обобщеният амортизационен план не е налична информация за балансовата стойност на активите. В СП ОСЛВ - Варна, Специализирано поделение Опитна станция по соята и зърнените култури - Павликени (СП ОССЗК – Павликени), Специализирано поделение Опитна станция по кайсията и земеделие – Силистра (СП ОСКЗ - Силистра) и СП ОСЗИР - Кърджали не е налична информация за степента на значителност на активите.

Не са изпълнени изискванията на раздел "Амортизационен план" от Амортизационната политика на ДП "НПЦ" за задължителните реквизити на обобщения амортизационен план.

Не са спазени изискванията на чл. 24, ал. 2 от ЗСч за достоверно показване на ефектите от операциите, други събития и условия в съответствие с определенията и критериите за признаване на активи, пасиви, приходи и разходи, заложен в приложимите счетоводни стандарти, във връзка със СС № 4 Отчитане на амортизацията и ДДС № 05 от 2016 г. на МФ.

Не са приложени изискванията на т. 4.2. от СС № 4 „Отчитане на амортизацията“, във връзка с ДДС 05 от 2016 г. на МФ, относно определянето и оповестяването на степента на значителност на амортизируемите активи.

18.2. СП ОСТНЗ - Поморие и СП ОСОЗ - Сливен не са предоставили амортизационни планове, изискани с писма с вх. №№ 1201-5 от 27.06.2022 г. и 1201-19 от 15.07.2022 г.

18.3. В СП ОСЛВ - Варна, не е определена остатъчна стойност на амортизируемите активи. С допуснатото не са спазени указанията дадени с раздел "Срокове на годност, амортизационна норма и остатъчна стойност" от Амортизационната политика на ДП НПЦ, във връзка с указанията дадени с т.т. 40 и 41 от ДДС № 05 от 2016 г. на МФ, относно определяне на остатъчна стойност на амортизируемите активи.

Не са спазени указанията дадени с т.т. 40 и 41 от ДДС № 05 от 2016 г. на МФ, относно определяне на остатъчна стойност на амортизируемите активи.

18.4. В СП ОСЗИР – Кърджали, признатите активи от подгрупа 203 "Сгради" са придобити в периода от 1935 г. до 2014 г. Срока на годност на всички активи е 50 години, при заложен различни срокове за новопридобити активи по сметка 2031 „Административни сгради“ - 80 години, по сметка 2032 „Жилищни сгради, общежития и апартаменти“ - 70 години и по сметка 2039 „Други сгради“ за масивни сгради 70 години и за паянтови - 10 години в раздел "Срокове на годност, амортизационна норма и остатъчна стойност" от Амортизационната политика на ДП "НПЦ".

Не е спазено изискването на т. 65 от ДДС № 5 от 2016 г. на МФ при първоначалното определяне на остатъчния срок на годност на амортизируемите активи да се определи един и същи срок за еднакви по вид активи, при условие, че

⁵¹ ОД № 3

активите са придобити в рамките на относително близък период (например 2 години) и са със сходно физическо състояние и разликите в техните очаквани остатъчни срокове на годност варират в близки граници. Не е извършен анализ на активите признати по подгрупа 203 "Сгради" по отношение определяне на остатъчния срок на годност.

18.5. В СП ОССЗК – Павликени, датата на придобиване и въвеждането в експлоатация в амортизационните планове на всички признати дълготрайни активи е 01.12.2018 г. ДП НПЦ е вписано в Търговския регистър на 23.11.2018 г. на основание на Закона за ССА и заповед № РД 41-30 от 30.10.2018 г. на министъра на земеделието, храните и горите. От СП ОССЗК - Павликени не е извършен анализ за установяване периода на въвеждане в експлоатация на активите. За всички активи в амортизационния план са използвани срокове на годност съгласно раздел "Срокове на годност, амортизационна норма и остатъчна стойност" от Амортизационната политика на ДП "НПЦ", които се отнасят за новопридобити активи.

Не е спазено изискването на т. 65 от ДДС № 5 от 2016 г. на МФ при първоначалното определяне на остатъчния срок на годност на амортизируемите активи да се определи един и същи срок за еднакви по вид активи, при условие, че активите са придобити в рамките на относително близък период (например 2 години) и са със сходно физическо състояние и разликите в техните очаквани остатъчни срокове на годност варират в близки граници.

Допуснатите неправилни отчитания са оценени като съществени по характер.

19. От СП ОСЗ - Хан Крум не е предоставена информация^{52,53} във връзка с неначисляване на провизии за бъдещи плащания към персонала, в резултат на което одитния екип не може да изрази разумна увереност, следва ли и в какъв размер да се начислят провизии за бъдещи плащания към персонала по сметка 4230 "Провизии за бъдещи плащания към персонала".⁵⁴ Началното и крайно салдо на сметката е равно на нула.

Не са спазени разпоредбите на чл. 39 от Закона за Сметна палата, относно изискването на информация от одитирания обект.

Допуснатото неправилно отчитане е оценено като съществено по характер

20. Не са спазени изискванията на Счетоводната политика и вътрешните актове на ДП НПЦ във връзка с провеждането на годишната инвентаризация, както следва:⁵⁵

20.1. В СП ОСТНЗ – Поморие не е извършвана инвентаризация на признатите ДМА по сметка 2109 „Други нематериални дълготрайни активи“. Сметката е с начално и крайно дебитно салдо в размер на 61 180 лв.

20.2. В СП ОССЗК – Павликени не е извършена инвентаризация на задбалансови активи, признати по сметка 9909 „Активи в употреба, изписани като разход“, като крайното дебитно салдо на сметката е в размер на 6 552 лв.

20.3. В СП ОСТНЗ – Поморие не е извършвана инвентаризация на разчетите, общо в размер на 26 233 лв., чрез изпращане на писма за потвърждение, признати по сметки 4110 „Вземания от клиенти от страната“ (480 лв.); 4010 „Задължения към доставчици от

⁵² Искана с писмо с вх. № 1201-16 от 13.07.2022 г.

⁵³ (поименна справка за използваните отпуски за 2021 г. и остатъци за неизползвани отпуски на служителите, разпределени по години, както и рекапитулация за начина на формиране на сумата на провизията и включени осигуровки за сметка на осигурителни фондове)

⁵⁴ ОД № 4

⁵⁵ ОД № 6

страната“ (11 298 лв.); 4120 „Задължения по аванси към клиенти от страната“ (6 513 лв.); 4544 „Задължения за общински данъци, такси и административни санкции“ (5 182 лв.); 4897 „Задължения към други кредитори - местни лица (приходно-разходни позиции)“ (1 540 лв.); 4831 „Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица“ (1 220 лв.).

Съгласно т.т. 3 и 4 на чл. 5 от Вътрешните правила за провеждане на инвентаризации в Централното управление на ДП НПЦ и специализираните поделения, инвентаризирането на разчетните взаимоотношения се осъществява чрез размяна на писма за потвърждение на разчетите. Предвидено е при декларирането на различие и невъзможността за постигане на съгласие да се разрешават по съдебен ред. Предвидено е и след уточняване на салдата по сметките за вземания да се извършва обстоен анализ на обстоятелствата за възникването им и причините за тяхното неплащане.

Не са спазени указанията на МФ, дадени с т. 2 от ДДС № 10 от 2017 г., относно прилагане по-кратки срокове на инвентаризация и вътрешните правила на ДП НПЦ за провеждане на годишна инвентаризация на активите и пасивите.

Допуснатото несъответствие е съществено по характер.

20.4. При извършени одитни процедури за проверка спазването на указанията на МФ относно извършването на преглед за преоценка/обезценка на дълготрайните активи, се установи следното:

20.4.1. Счетоводната политика на ДП НПЦ не е актуализирана в частта за оценка на дълготрайните активи след първоначалното им признаване. В подточка а) от раздел „Дълготрайни активи“, подраздел „Оценка след първоначално признаване“ е определен неправилен подход при прегледа за обезценка на ДМА и Нематериални дълготрайни активи (НМДА) да се съпоставя текущата възстановима стойност с отчетната им стойност, вместо с балансовата стойност на активите.⁵⁶

Не са спазени изискванията на т. 16.23 от ДДС № 20 от 2004 г. във връзка с т. 7.1. и 7.2 от СС № 16 Дълготрайни материални активи, относно избор на подход за оценка на ДМА след първоначално признаване. Не е спазено изискването на т. 20 от ДДС № 05 от 2016 г., относно прилагане на преоценка/обезценката на амортизируем нефинансов дълготраен актив спрямо балансовата стойност.

Установеното несъответствие е оценено по характер.

20.4.2. В раздел „Оценка след първоначалното признаване“ от Счетоводната политика на предприятието⁵⁷ е указано, че преглед за обезценка на нефинансовите дълготрайни активи се извършва веднъж на три години.

⁵⁶ „а) при прегледа на ДМА и НМДА се съпоставя отчетната им стойност с текущата възстановима стойност, т.е. справедливата им стойност, като за нейна индикация може да се ползва и текуща покупна цена на сходен актив със същия потенциал на икономическа изгода. За тези, които нямат пазарен аналог може да се извърши експертна оценка на очаквания размер на разходи за придобиване, ако такъв актив би бил придобит към датата на преглед за обезценка.“

⁵⁷ „След първоначалното признаване като дълготрайни активи, активите се оценяват и отчитат по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаната загуба от обезценка. В съответствие с т. 36.1 от ДДС № 20/2004 г. и т. 86 от ДДС № 07/2017 г. на МФ, считано от 01.01.2018 г. в системата на ДП НПЦ се извършва веднъж на три години, преглед за обезценка на нефинансовите дълготрайни активи – ДМА и НМДА при спазване на следните основни процедури:

а/ при прегледа на ДМА и НМДА се съпоставя **отчетната** им стойност с текущата възстановима стойност, т.е. справедливата им стойност, като за нейна индикация може да се ползва и текуща покупна цена на сходен актив със същия потенциал на икономическа изгода. За тези, които нямат пазарен аналог може да се извърши експертна оценка на очаквания размер на разходи за придобиване, ако такъв актив би бил придобит към датата на преглед за обезценка;

б/ обезценка на ДМА и НМДА се отчитат и когато е на лице траен спад на цените на съответните активи;

в/ при преглед за обезценка на сгради се взема предвид освен пазарната цена на жилищата в съответния район и текущата оценка на подобренията“;

Предвидено е прегледът за преоценка и обезценка да се извърши през 2021 г., съгласно т. 5 от Заповед № РД05-13 от 08.12.2021 г. на директора на ДП НПЦ.⁵⁸

При одитни процедури за проверка на извършения преглед за обезценка на активи, признати в отчетността на предприятието в отчетна група „Бюджет“ към 31.12.2021 г. се установи:

- в СП ОСЗ Видин, съставен е протокол за преоценка на активи № 1 от 31.12.2021 г. (подписан от инвентаризационната комисия) с предложение за преоценка на дълготрайните активи, в която е сравнена балансовата стойност на активите с „преоценена балансова стойност към 31.12.2021 г.“. Съставен е мемориален ордер за осчетоводяване на преоценката по дебита на сметка 7801 „Преоценка на нефинансови дълготрайни активи“ и по кредита на сметки 2031 „Административни сгради“ и 2039 „Други сгради“, общо за 92 094 лв. На одитния екип не се представи информация как е определена текущата възстановима стойност на активите. В баланса на СП ОСЗ Видин (по макет на МФ) са признати активи по сметка 2049 „Други машини, съоръжения и оборудване“ с балансова стойност 38 464 лв., за които няма предоставени данни да е извършен преглед за обезценка;

- в СП ОСЗТФК – Лом, съставен е протокол за преоценка на активи № 1 от 31.12.2021 г. (подписан от инвентаризационната комисия), с предложение за преоценка на дълготрайните активи, като е сравнена балансовата стойност на активите с „преоценена балансова стойност към 31.12.2021 г.“. Съставен е мемориален ордер за осчетоводяване на преоценката по дебита на сметка 7801 „Преоценка на нефинансови дълготрайни активи“ и по кредита на сметка 2049 „Други машини, съоръжения и оборудване“ за 5 629 лв. На одитния екип не се представи информация как е определена текущата възстановима стойност на активите. В Специализираното поделение са признати в отчетността активи⁵⁹ с обща балансова стойност, в размер на 165 557 лв., а е извършен преглед за обезценка на активи с балансова стойност преди прегледа за обезценка, в размер на 15 129 лв.;

- в три специализирани поделения⁶⁰ не е извършван преглед за обезценка през 2019 г., 2020 г. и 2021 г.;

- от седем специализирани поделения и ЦУ на ДП НПЦ⁶¹ са представени протоколи от инвентаризационната комисия и писмени пояснения, в които е посочено, че не са налице условия за обезценка на активите.

На одитния екип не са предоставени документи за извършени анализи/проучвания за определяне на текущата възстановима стойност на сходни активи, с подобен потенциал и оставащ срок на годност, които да послужат за основание на направените изводи, поради което считаме, че процедурите са изпълнени формално и не позволяват да бъдат потвърдени салдата на съответните сметки, по които са признати ДА, подлежащи на периодичен преглед за обезценка/преоценка.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т.т. 16.24 и 36.1 от ДДС № 20 от 2004 г. относно извършване на преглед за преоценка/обезценка на нефинансови

д/ не се извършва обезценка на активи, които са в процес на придобиване/строителство със срок под една година.“

⁵⁸ „При инвентаризацията да се направи преглед за преоценка и обезценка на активите по реда на т. т.2, 16 и 36 от ДДС № 20 от 2004 г.“

⁵⁹ По статии от Баланса „Сгради“ 73 420 лв. и „Компютри, транспортни средства, оборудване“ - 92 137 лв.

⁶⁰ СП ОСКЗ - Силистра, СП ОСЗ - Хан Крум и СП ОСЛВ - Варна.

⁶¹ СП ОСЗМК - Лозница, СП ОСТНЗ - Поморие, СП ОСПЗ - Пазарджик, в СП ОСОЗ - Сливен, СП ОСТЗ - Хасково, СП ОСЗИР – Кърджали, ЦУ на ДП НПЦ и СП ОСКПЗ - Самоков.

дълготрайни активи и раздел „Оценка след първоначалното признаване“ от Счетоводната политика на предприятието.

Допуснатото неправилно отчитане е оценено като съществено по характер и има ефект върху позициите за дълготрайните активи от Баланса към 31.12.2021 г. на ДП НПСЦ.

21. При извършените одитни процедури за потвърждаване на разчети със сметки за средства от Европейския съюз, признати по сметки 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" и 4010 „Задължения към доставчици от страната“, и текущите помощи и дарения признати по сметка 7481 „Получени текущи помощи и дарения от Европейския съюз“ се установиха следните несъответствия, като към датата на приключване на финансовия одит на одитния екип не са дадени обяснения за допуснатите несъответствия:⁶²

21.1. В ДП НПСЦ не е постигнато огледално отразяване в отчетни групи „Бюджет“⁶³ и СЕС-РА⁶⁴ на предоставените и разходваните средства по банковата бюджетна сметка по проекти, подлежащи на отчитане в отчетна група СЕС по сметка 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и разходвани средства“. Крайното кредитно салдо по сметката в отчетна група „Бюджет“ е в размер на 362 511 лв., а крайното дебитно салдо в отчетна група СЕС е в размер на 593 892 лв. От ДП НПСЦ на одитния екип не са дадени обяснения относно причините за установената разлика, в размер на 231 381 лв.

Не са спазени указанията дадени от МФ в т. 20 от ДДС № 6 от 2008 г., относно огледалното отразяване на касовите потоци, отчетените по бюджета и извънбюджетната сметка на бенефициента-бюджетно предприятие салда по сметка 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и разходвани средства“, следва във всеки един момент да са равни, но с обратни знаци.

Допуснатото неправилно отчитане е оценено като съществено по характер.

21.2. От три Специализирани поделения не са представили пояснения и документи⁶⁵ относно:

21.2.1. В СП ОСЗТФК – Лом:

21.2.1.1. причините довели в оборотната ведомост за отчетна група СЕС сметка 7481 „Получени текущи помощи и дарения от Европейския съюз“ да е с кредитен оборот, в размер на 104 360 лв., като в хронологичния счетоводен опис/регистър на СП не са нанесени счетоводни записвания по сметката.

Не са спазени указанията на министъра на финансите в т. 66 от ДДС № 7 от 2021 г. за съответствие на информацията от техническия носител и идентичност на подадените данни в Информационната система за ПРБ на МФ с тези от счетоводната система. Декларациите са изготвени формално и не гарантират верността на финансовия отчет.

21.2.1.2. По сметка 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и

⁶² ОД № 19

⁶³ Крайно кредитно салдо 362 511 лв.

⁶⁴ Крайно дебитно салдо 593 892 лв.

⁶⁵ Поискани с писмо с Вх. № 1201-21 от 21.07.2022 г.

разходвани средства“ в оборотна ведомост в отчетна група „Бюджет“ е с равни дебитен и кредитен обороти, в размер на 104 360 лв. В отчетна група СЕС не са съставени счетоводни записвания по сметката, като от одитираната организация не са представени обяснения за това, въпреки, че през отчетния период са постъпили суми от ДФЗ - РА. Съгласно дадените указания с т. 20 от ДДС № 6 от 2008 г. на МФ, салдото по сметка 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и разходвани средства“, в отчетни групи „Бюджет“ и СЕС следва във всеки един момент да са равни, но с обратни знаци.

21.2.2. В СП ОСТНЗ – Поморие:

21.2.2.1. Сметка 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и разходвани средства“ в оборотната ведомост в отчетна група „Бюджет“ са с равни дебитен и кредитен оборот, в размер на 27 949 лв., които съответстват на счетоводните записвания в представената хронологична ведомост за 2021 г. В оборотната ведомост в отчетна група СЕС за сметката са нанесени равни дебитен и кредитен оборот, в размер на 27 949 лв., но в представената хронологична ведомост за 2021 г. не са съставени счетоводни записвания.

21.2.2.2. Сметка 5013 „Текущи банкови сметки в левове“ в оборотната ведомост за отчетна група „Бюджет“ е с равни дебитен и кредитен оборот, в размер на 32 648 лв., които съответстват на осчетоводяванията по сметката в представената хронологична ведомост за 2021 г. на СП. В оборотната ведомост в отчетна група СЕС по сметката са налични равни дебитен и кредитен оборот, в размер на 27 949 лв. От одитираната организация не са получени пояснения на какво се дължат оборотите в отчетна група СЕС. На одитния екип не са представени първични счетоводни документи.

21.2.2.3. Сметка 7481 „Получени текущи помощи и дарения от Европейския съюз“ в оборотната ведомост в отчетна група „Бюджет“ е с кредитен оборот, в размер на 27 559 лв., което съответства на осчетоводяванията по сметката в представената хронологична ведомост за 2021 г. на СП. В оборотна ведомост в отчетна група СЕС сметката също е с кредитен оборот, в размер на 27 559 лв., но в хронологичната ведомост не са налични счетоводни записвания по тази сметка.

21.2.3. В СП ОСТЗ – Хасково:

21.2.3.1. По сметка 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и разходвани средства“ в оборотна ведомост в отчетна група „Бюджет“ е с равни дебитен и кредитен оборот, като в отчетна група СЕС не са съставяни счетоводни записвания по сметката. Съгласно указания на МФ⁶⁶ отчетените по бюджета и извънбюджетната сметка на бенефициента-бюджетно предприятие салда по сметка 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и разходвани средства“, следва във всеки един момент да са равни, но с обратни знаци. От одитираната организация не са представени обяснения за това, въпреки, че през отчетния период са постъпили суми от ДФЗ.

21.2.3.2. В представената „Хронологична ведомост по сметки и документи“ са включени счетоводни записвания по дебита на сметка 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и разходвани средства“ и по кредита на сметка

⁶⁶ ДДС № 6 от 2008 г.

7481 „Получени текущи помощи и дарения от Европейския съюз“, общо в размер на 88 765 лв. В оборотна ведомост в отчетна група „Бюджет“ е наличен дебитен оборот по сметка 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и разходвани средства“, но не са нанесени обороти по сметка 7481 „Получени текущи помощи и дарения от Европейския съюз“.

В оборотната ведомост в отчетна група СЕС е наличен кредитен оборот по сметка 7481 „Получени текущи помощи и дарения от Европейския съюз“, но не са нанесени обороти по сметка 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и разходвани средства“.

Поради непредставяне на исканата информация и документи с писмо № 1201-21 от 21.07.2022 г., одитният екип не може да извърши анализ и да установи причините за установените несъответствия.

Не са спазени изискванията на чл. 24, ал. 2 от Закона за счетоводството за достоверното показване на ефектите от операциите, други събития и условия в съответствие с определенията и критериите за признаване на активи, пасиви, приходи и разходи, заложен в приложимите счетоводни стандарти, което е нарушение на бюджетната дисциплина по смисъла на § 2 от Допълнителните разпоредби на ЗПФ.

Подписаните декларации от ръководството на предприятието, съгласно изискванията на т. т. 21.2 и 66 от писмо ДДС № 7 от 2021 г. на МФ за удостоверяване идентичност на подадените данни в Информационната система на МФ и представените в Сметнатата палата с тези от счетоводната система, са изготвени формално и не гарантират верността на финансовия отчет.

Не са спазени указанията на МФ, дадени с т. 43 на ДДС № 7 от 2021 г. относно изискването при изготвянето на оборотната ведомост, която подлежи на представяне в МФ и Сметната палата, следва да са осчетоводени всички активи и пасиви, включително задбалансови, както и всички приходи и разходи, отнасящи се за 2021 г.

Неправилно са прилагани указанията дадени от министъра на финансите с т. 20 от ДДС № 6 от 2008 г., относно прилагането на подхода за огледалното отчитане в „Бюджет“ и СЕС на операциите по проектите, финансирането на които се извършва чрез банковите бюджетни сметки на бенефициентите.

Допуснатото неправилно отчитане е оценено като съществено по характер и всеобхватно като има ефект върху Баланса и ОПР на ДП НПС към 31.12.2021 г.

22. В ДП НПС, изплатени задължения към НАП, в размер на 197 357 лв., дължими за минали преди 2018 г. периоди (от обединените звена в Държавното предприятие) са отчетени неправилно по подпараграф 93-01 „Чужди средства от държавни/общински предприятия (+/-)“. Следвало е от ДП НПС да се извърши анализ на характера на задълженията към НАП, като в съответствие с характера на извършените разходи, същите да бъдат отчетени по съответните подпараграфи на параграфи от ЕБК за 2021 г.^{67, 68}

Не е спазено изискването за осчетоводяването стопанските операции по параграфи в съответствие с техния характер, съгласно ЕБК за 2021 г., утвърдено от министъра на финансите с ДДС № 10 от 2020 г.

⁶⁷ ОД № 19

⁶⁸ Например по подпараграфи 05-00 „Задължителни осигурителни вноски от работодатели“, 19-00 „Платени данъци, такси и административни санкции“

С размера на неправилното отчитане е завишен показател „Операции с чужди средства (нето)“ от Отчета за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства.

23. В ДП НПС, без основание и наличие на документална обосновааност е съставено счетоводно записване по дебита на сметка 4500 „Вътрешни разчети“ в кореспонденция със сметка 6915 „Отписани други вземания (приходно-разходни позиции) от местни лица“, на стойност 117 055 лв. Към датата на приключване на финансовия одит на одитния екип не се предоставиха конкретни обяснения и счетоводни документи относно основанието за съставеното счетоводно записване.⁶⁹

Не са спазени разпоредбите на чл. 3, ал. 3 от ЗСч, относно осъществяването на текущото счетоводно отчитане на основата на документална обосновааност на стопанските операции и факти при спазване изискванията за съставянето на документи по този закон.

С размера на неправилното отчитане е завишени шифри 0076 „Други вземания“ от актива на Баланса и шифър 0403 „Изменение на нетните активи за периода“ от пасива на баланса и е занижен шифър 0692 „Отписани други вземания“ от Отчета за приходите и разходите.

24. При извършени одитни процедури за проверка на счетоводното отчитане на производството и продажбата на продукцията се установи:⁷⁰

24.1. От СП ОСЗ - Хан Крум не са представени пояснения и документи относно:

- наличие на документална обосновааност (съгласно изискванията на Закона за счетоводството) на записванията по сметка 7113 „Приходи от продажби на продукцията“, включително и счетоводните записвания при отписване на продукцията;

- наличие на документална обосновааност на записванията по сметки 3030 „Продукция“ и 6503 „Придобиване на материални запаси по стопански начин“, включително и счетоводните записвания при отписване на продукцията;

- пояснение защо в оборотната ведомост сметки 6010 „Разходи за горива, вода и енергия“, 6011 „Разходи за канцеларски материали“ 6017 „Разходи за консумативи и резервни части за хардуер“, 6018 „Разходи за други резервни части“ и 6019 „Разходи за други материали“ са с равни дебитни и кредитни обороти и съответно без крайни салда (оборотната ведомост е преди приключване), като се приложат и съответните документи;

- от одитния екип е изисквана, а от ДП НПС не е предоставена информация за сметка 3010 „Незавършено производство“, която е с равни начално и крайно салдо, като през годината няма движение по сметката, включително и извършена ли е инвентаризация на незавършеното производство с цел достоверното му представяне във финансовия отчет.⁷¹

Не са спазени разпоредбите на чл. 39 от Закона за Сметна палата, относно изискването на информация от одитирания обект, което е съществено по характер.

24.2. В СП ОСТЗ – Хасково и СП ОСЗИР – Кърджали, сметка 3010 „Незавършено производство“ е с начално и крайно салдо, като през годината няма движение по сметката. Сметката дава информация за незавършеното производство в съответното специализираното поделение. Специализираните поделения не са извършили анализ на

⁶⁹ ОД № 18

⁷⁰ ОД № 18

⁷¹ информацията относно: - защо по сметката няма движение през годината? - на какво се дължи началното салдо, като приложите съответните документи и същото незавършено производство ли е? - съответното специализирано поделение извършвало ли е дейности свързани с отчетените по сметка 3010 Незавършено производство“, от което да е следвало да се е промени размера на незавършеното производство.

салдата по сметка 3010 „Незавършено производство“.

Не са спазени разпоредбите на чл. 24 ал. 1 от ЗСч, относно вярното и честно представяне на имущественото и финансовото състояние и финансовите резултати от дейността на предприятието, което е съществено по характер.

24.3. При съпоставяне на данните по сметки за разчети с контрагенти от оборотна ведомост по макет на Министерство на финансите и оборотната ведомост генерирана от счетоводния софтуер се установиха следните разлики:

24.3.1. В СП ОСПЗ – Пазарджик, по сметка 4511 „Разчети за данък добавена стойност“ дебитният и кредитния оборот в оборотната ведомост генерирана от счетоводния софтуер са с 3 461 лв. повече.

24.3.2. В СП ОСТЗ – Хасково, по сметка 4010 „Задължения към доставчици от страната“ дебитният и кредитния оборот в оборотна ведомост генерирана от счетоводния софтуер са с 88 765 лв. повече и по сметка 4110 „Вземания от клиенти от страната“ крайното салдо в оборотна ведомост генерирана от счетоводния софтуер е с 407 лв. повече.

24.3.3. в СП ОСЗИР – Кърджали, по сметка 4010 „Задължения към доставчици от страната“ дебитният и кредитния оборот в оборотна ведомост генерирана от счетоводния софтуер са с 24 757 лв. повече, и по сметка 4511 „Разчети за данък добавена стойност“ крайното салдо в оборотна ведомост генерирана от счетоводния софтуер е с 1 296 лв. повече.

Поради посочените в Констатация № 1.2 разлики⁷² между данните на финансовия отчет в началото на текущия отчетен период (2021 г.) с данните в края на предходния отчетен период (2020 г.) и допуснатите разлики между данните по сметки за разчети с контрагенти от оборотна ведомост по макет на Министерство на финансите и оборотна ведомост генерирана от счетоводния софтуер (СП ОСПЗ - Пазарджик, СП ОСТЗ – Хасково и СП ОСЗИР – Кърджали), одитният екип не може да изрази разумна увереност относно точността и верността на началните и крайните салда на материалните запаси и разчетите с контрагенти.⁷³

Не са спазени изискванията на чл. 24, ал. 2 от Закона за счетоводството за достоверното показване на ефектите от операцията, други събития и условия в съответствие с определенията и критериите за признаване на активи, пасиви, приходи и разходи, заложен в приложимите счетоводни стандарти, което е нарушение на бюджетната дисциплина по смисъла на § 2 от Допълнителните разпоредби на ЗПФ.

Допуснатото неправилно отчитане е оценено като съществено по характер.

25. ДП НПЦ е създадено през 2018 и е правоприемник⁷⁴ на активите и пасивите на 16 закрити държавни предприятия. Поетите активи и пасиви са осчетоводени в кореспонденция със сметки от група 76 „Прехвърлени обособени активи и пасиви между държавата, общините и други сектори на икономиката“.

Съгласно указанията дадени от МФ в т. 56 от ДДС № 8 от 2018 г. относно годишното приключване на счетоводните сметки, всички сметки от раздели 6 „Сметки за разходи“ и 7 „Сметки за приходи, трансфери и преоценки“ на СБО и в трите отчетни групи (стопански области) се приключват със сметка 1201 „Изменение на нетните активи

⁷² по сметки 3010 „Незавършено производство“ (в повече със 161 099 лв.), 3020 „Материали“ (в по-малко с 93 846 лв.), 3030 „Продукция“ (в по малко със 121 161 лв.), 4110 „Вземания от клиенти от страната“ (в по-малко със 109 841 лв.), 4511 „Разчети за данък добавена стойност“ (в по-малко с 89 258 лв.), и 4010 „Задължения към доставчици от страната“ (в повече със 161 099 лв.).

⁷³ ОД № № 18 и 19

⁷⁴ параграф 15 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за Селскостопанска академия

за периода“, а тя се приключва със сметка 1101 „Акумулирано изменение на нетните активи“. Следователно в ДП НПЦ сметка 1001 „Разполагам капитал“ следва да е с нулево салдо. По време на финансовия одит на ГФО на ДП НПЦ за 2021 г. се установи, че сметка 1001 „Разполагам капитал“ е с начално и крайно кредитно салдо в СП ОСЗ - Видин в размер на 345 962 лв. и в СП ОСОЗ - Сливен в размер на 6 335 лв.⁷⁵

Не са спазени разпоредбите на чл. 24 ал. 1 от ЗСч, относно вярното и честно представяне на имущественото и финансовото състояние и финансовите резултати от дейността на предприятието.

С размера на неправилното отчитане е завишен шифър 0401 „Разполагам капитал“ и е занижен шифър 0402 „Акумулирано изменение на нетните активи от минали години“ от пасива на Баланса.

26. При извършени одитни процедури за проверка на правилното въвеждане на информацията в Отчета за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства - макет на МФ (Cash-Flow), в отчетна група СЕС се установи:⁷⁶

- по показател „Помощи и дарения от Европейския съюз“ сумата в Отчета за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от ЕС и сметките за чужди средства - макет (Cash-Flow) е нула лева, в Отчета за касовото изпълнение форма: Б 3 е 629 496 лв. или с 629 496 лв. повече.

- по показател „Други помощи и дарения от чужбина“ сумата в Отчета за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от ЕС и сметките за чужди средства - макет (Cash-Flow) е 629 496 лв., в Отчета за касовото изпълнение форма: Б 3 е нула лева или с 629 496 лв. по-малко.

Поради непредставяне на хронологично систематизирана информация за отчитането на касова основа на стопански операции от първични и/или вторични счетоводни документи⁷⁷ от седем специализирани подразделения,⁷⁸ одитният екип не може да извърши анализ и да установи причините за установените разлики

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 21.2 от писмо ДДС № 7 от 2021 г., относно идентичността на информацията от файловете представени в Сметната палата с тази от счетоводната система и тази, представена в МФ, като декларациите за удостоверяване на идентичността са формално попълнени.

Допуснатото неправилно отчитане е оценено като съществено по характер.

Други въпроси – невъзможност за оттегляне от одитния ангажимент

Сметната палата беше ангажирана да извърши одита на основание чл. 54 от Закона за Сметната палата, Програмата за одитната дейност на Сметната палата на Република България за 2022 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-04-01-090 от 27.06.2022 г. на Тошко Тодоров, заместник-председател на Сметната палата. МСВОИ (1003-1810) изискват оттегляне от одитен ангажимент, в случай че ръководството наложи ограничения в обхвата на одита, в резултат на които Сметната палата не е в състояние да получи

⁷⁵ ОД № 18

⁷⁶ ОД № 11

⁷⁷ Посочено и в Констатация № 2 от настоящия доклад

⁷⁸ СП ОСЗ – Видин; СП ОСЗ – Хан Крум (СП ОСЗ – Хан Крум не са представили и хронологично систематизирана информация за отчитането на начислена основа на стопански операции); СП ОСЗТФК – Лом; СП ОСКЗ – Силистра; СП ОСЛВ – Варна; СП ОСПЗ – Пазарджик и СП ОСТЗ – Хасково.

достатъчни и уместни одитни доказателства. Законът за Сметната палата обаче не предвижда възможност за оттегляне от ангажимент за извършване на финансов одит, поради което Сметната палата беше задължена да продължи одита и да издаде настоящия одитен доклад.

Други въпроси

Правилата за функциониране на Системата за финансово управление и контрол в Държавното предприятие „Научно-производствен център“ са утвърдени със Заповед № 5 от 17.12.2018 г. Утвърдените и прилагани правила в предприятието не са актуализирани с промените в Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор, влезли в сила от 2019 г.

В Държавното предприятие „Научно-производствен център“ към 31.12.2021 г. няма разработена процедура/политика за предотвратяване и разкриване на измами и нередности, както и предприемане на последващи действия на ниво предприятие, съгласно изискванията на чл. 5, ал. 2, т. 5 от ЗФУКПС⁷⁹ и осигуряване на антикорупционни процедури съгласно чл. 7, ал. 1, т. 13 от същия закон. В предприятието не са въведени политики и процедури за текущ контрол върху изпълнението на поети финансови ангажименти и сключени договори, както и политики и процедури за последващи оценки на изпълнението, съгласно чл. 13, ал. 3, т.т. 4 и 5 от ЗФУКПС.

Към 31.12.2021 г. не е въведена система за мониторинг на финансовото управление и контрол, чрез която своевременно да се предостави информация за установени слабости и пропуски пред лицата, отговорни за предприемане на коригиращи действия, както и да се осигури навременна актуализация при промени в условията, която включва текущо наблюдение, самооценка и вътрешен одит.

Правно основание за извършване на одита

Сметната палата беше ангажирана да извърши одита на основание чл. 54 от Закона за Сметната палата, Програмата за одитната дейност на Сметната палата на Република България за 2022 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-04-01-090 от 27.06.2022 г. на Тошко Тодоров, заместник-председател на Сметната палата.

Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи, че е необходима, за да даде възможност за изготвянето на консолидирани финансови отчети, които да не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на бюджетната организация да продължи да

⁷⁹ РД ГФО 2.6

функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен когато бюджетната организация ще бъде закрыта или нейната дейност ще бъде преустановена.

Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет

Отговорността на Сметната палата е да извърши финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на ДП НПСЦ в съответствие със Закона за Сметната палата и МСВОИ (1003-1810) и да издаде одитен доклад. Поради въпросите, описани в раздел *База за отказ от изразяване на мнение* от настоящия доклад, обаче, Сметната палата не беше в състояние да получи достатъчни и уместни одитни доказателства, които да осигурят база за одитно мнение относно този консолидиран годишен финансов отчет.

Сметната палата е независима от ДП НПСЦ в съответствие с *Етичния кодекс на Сметната палата*, като тя изпълни и своите други етични отговорности в съответствие с този кодекс.

В подкрепа на констатациите са събрани 19 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата. При необходимост можете да се запознаете с тяхното съдържание на адрес: гр. София, ул. Екзарх Йосиф, № 37.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата, с Решение № 069 от 22.03.2023 г. на Сметната палата и е изготвен в два еднообразни екземпляра, един за Държавното предприятие „Научно-производствен център“ и един за Сметната палата.

Приложение № 1 Опис на одитните доказателства

В таблицата е представен списък на одитните доказателства, подкрепящи констатациите, комуникирани в одитния доклад.

№	Одитни доказателства	Брой страници
01	РД № ГФО 2.16-8 за процедури по същество за проверка и анализ на счетоводното отчитане на съществени позиции по сметки 2031 „Административни сгради“, 2032 „Жилищни сгради, общежития и апартаменти“, 2039 „Други сгради“, 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“, 2059 „Други транспортни средства“, 2060 „Стопански инвентар“, 2109 „Други нематериални дълготрайни активи“, 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ и 2079 „Други дълготрайни материални активи в процес на придобиване“ в отчетна група "Бюджет" и подпараграф 52-03 „Придобиване на друго оборудване, машини и съоръжения“ в ДП НПСЦ .	28
02	РД № ГФО 2.26 за извършена проверка на годишното приключване на счетоводните сметки за 2021 г. на ДП НПСЦ.	6
03	РД № ГФО 2.27 за тестове на контрола и за процедури по същество (тестове на детайлите) по отношение на начислените амортизации на нефинансови дълготрайни активи.	4
04	РД № ГФО 2.25 за проверка на счетоводните операции, свързани с изпълнение на указанията, дадени с ДДС № 20 от 2004 г. и ДДС № 14 от 2013 г. относно начисляване на провизии, приходи и разходи по корективни сметки в края на отчетната година в т. ч. и по сметки 4230 „Провизии за бъдещи плащания към персонала“, 4917 „Провизии за непублични вземания срещу местни лица (приходно-разходни позиции)“, 6047 „Разходи за провизии за персонал“, 6048 „Сторнирани разходи за провизии за персонал“ и получени текущи помощи и дарения по сметки 7481 „Получени текущи помощи и дарения от Европейския съюз“ и подпараграф 46-10 „Текущи помощи и дарения от Европейския съюз“ в ДП НПСЦ.	8
05	РД № ГФО-2.24 за проверка на извършените оповестявания, включени във финансовия отчет на ДП НПСЦ към 31.12.2021 г.	6
06	РД № ГФО-2.9 за извършена процедура относно проведена годишна инвентаризация към 31.12.2021 г. в ДП НПСЦ – Централното управление, СП ОССЗК – Павликени и СП ОСТНЗ – Поморие.	110
07	РД № ГФО-2.16-3 за процедури по същество за проверка и анализ на записванията по сметки 2201 „Земни, гори и трайни насаждения“ в отчетна група ДСД в ДП НПСЦ.	10
08	РД № ГФО-2.16-7 за процедури по същество за счетоводните записвания по сметки 9800 „Възникнали ангажименти за разходи“, 9801 „Възникнали ангажименти за разходи с незабавна реализация“, 9803 „Реализирани ангажименти за разходи чрез плащане/възникване на задължение“ и 9860 „Възникнали нови задължения за разходи“ в ДП НПСЦ.	12
09	РД № ГФО-2.16-4 за проверка на счетоводното отчитане на заплати, осигуровки на персонала и свързаните с тях счетоводни сметки 4211, 4659, 6042, 6044, 6051, 6052, 7591, 7595, 7596, 7597,	34

	7598, 9924, както и съответното касово отчитане по подпараграфи 01-01, 02-02, 02-08, 05-51, 05-60, 69-01, 69-05, 69-06, 69-07, 69-08, 89-03 от ЕБК за 2021 г.	
10	РД № ГФО-2.16-5 за процедури по същество за правилното осчетоводяване на разчети с контрагенти по сметка 4887 „Вземания от други дебитори - местни лица (приходно-разходни позиции)“ в ДП НПЦ към 31.12.2021 г.	15
11	РД № ГФО-2.16-11 за процедури по същество (тестове на детайлите) за проверка на обобщаването на годишния финансов отчет на ДП НПЦ за 2021 г.	7
12	РД № ГФО-2.14-1 за тестване на начални и крайни салда по счетоводни сметки в отчетна група „Бюджет“.	11
13	РД № ГФО-2.14-2 за тестване на начални и крайни салда по счетоводни сметки в отчетна група СЕС.	4
14	РД № ГФО-2.14-3 за тестване на начални и крайни салда по счетоводни сметки в отчетна група ДСД.	4
15	РД № ГФО-2.11-2.14-1 за проверка на взаимовръзките между счетоводните сметки от СБО и параграфите от ЕБК в отчетна група „Бюджет“.	18
16	РД № ГФО-2.11-2.14-2 за проверка на взаимовръзките между счетоводните сметки от СБО и параграфите от ЕБК в отчетна група СЕС-РА.	4
17	РД № ГФО-2.16-10 за извършена проверка относно установените некоригирани неправилни отчитания при извършен финансов одит на ГФО на ДП НПЦ за 2020 г.	119
18	Констативен протокол № 1 от 04.08.2022 г.	145
19	Констативен протокол № 2 от 04.08.2022 г.	63